2021.089

Archeologienota Wielsbeke Grote Molstenstraat

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE, Sander DEBRABANDERE en Paulien FONTEYN

11-5-2021

A&B archeologie

Titel: Archeologienota Wielsbeke Grote Molenstraat

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke, Sander Debrabandere en Paulien Fonteyn

Uittreksels uit CartoWeb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18084 - www.ngi.be

Projectcode bureauonderzoek: 2021D327

Intern projectnummer: 2021.089

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Wielsbeke, Grote Molstenstraat

Lambertcoördinaten plangebied: X: 76902,28 en Y: 178132,88; X: 77492,49 en Y: 178450,52

Oppervlakte plangebied: ca. 10.805m²

Kadastergegevens: Wielsbeke, afdeling 1, sectie B, perceel 147B en Oostrozebeke, afdeling Oostrozebeke, sectie E, perceel 828G (zie figuur 6)

Topografische kaart: zie figuur 4 en 5

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Sander Debrabandere (assistent-archeoloog) en Paulien Fonteyn (erkend archeoloog)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 11/05/2021

© Acke & Bracke bv, Damstraat 206A, 9180 Moerbeke-Waas. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING 5

1.1. WETTELIJK KADER 5
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT 5
1.2.1. VRAAGSTELLING 5
1.2.2. RANDVOORWAARDEN 5
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE 6
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE 6
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK 7
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN 7
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING 7
1.3.5. SELECTIE BRONNEN 7

2. BUREAUONDERZOEK 8

2.1. HUIDIGE TOESTAND 8
2.2. GEPLANDE WERKEN 9
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING 11
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING 11
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING 14
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING 16
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING 19
2.4. HISTORISCHE SITUERING 21
2.4.1. WIELSBEKE 21
2.4.2. OOSTROZEBEKE 22
2.4.3. PLANGEBIED 24
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING 30
2.5.1. STEENTIJDEN 30
2.5.2. METAALTIJDEN 30
2.5.3. ROMEINSE PERIODE 30
2.5.4. MIDDELEEUWEN 31
2.5.5. NIEUWE EN NIEUWSTE TIJD 32
2.5.6. ONBEPAALDE DATERING 32

3. SYNTHESE 34

3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON 34
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK 35
3.3. VERDER VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE BODEM 36
3.4. VERDER VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM 36
3.5. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN 37

4. SAMENVATTING 39

5. BIBLIOGRAFIE 41

6. BIJLAGES 43

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan de Grote Molstenstraat te Wielsbeke (provincie West-Vlaanderen), gelegen buiten woon- of recreatiegebied, waarbij de oppervlakte van de bodemingrepen groter is dan 5000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en diens omgeving. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaard gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en van de directe omgeving werd de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) geraadpleegd.[1] Deze online databank is uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers, hoofdzakelijk archeologen. Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt[2], de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius[3], een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.[4] Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.[5] Daarnaast werd reeds een archeologienota (ID 6244)[6] en een nota (ID 8044)[7] opgemaakt voor het terrein meteen ten zuidwesten van het huidige plangebied.

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

[1] https://cai.onroerenderfgoed.be/

[2] http://www.geopunt.be/kaart

[3] http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/

[4] http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/

[5] http://www.ngi.be/topomapviewer/

[6] Acke, Bracke, Van Quaethem 2018; Acke, Bracke 2018a.

[7] Acke, Bracke 2018b, 2018c.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werd gestart met het bureauonderzoek waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast werd in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en werden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen werd afgetoetst of ten eerste verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

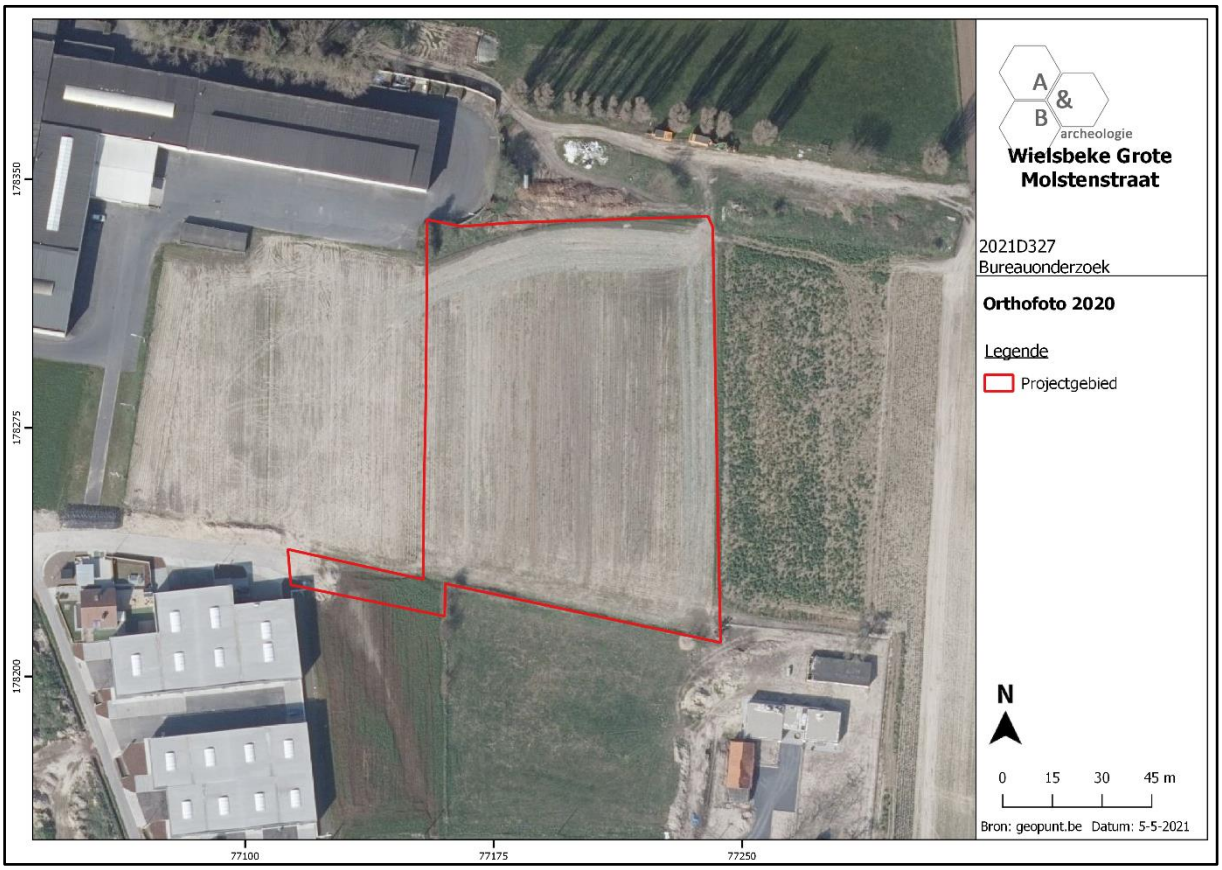
1.3.5. Selectie bronnen

De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd niet opportuun geacht.

2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand

Het plangebied, ca. 10.805m² groot, heeft algemeen een min of meer rechthoekige vorm en sluit via een uitstulping in het zuidwesten aan op een reeds bestaande wegenis die aftakt van de Stationsstraat/Nijverheidstraat. De Grote Molstenstraat bevindt zich ten zuiden van het terrein. Het plangebied bevindt zich grotendeels op het grondgebied van de gemeente Wielsbeke. De noordwestelijke hoek valt echter binnen de buurgemeente Oostrozebeke. Het plangebied is momenteel onbebouwd en in gebruik als akkerland. In de directe omgeving komen zowel landbouwgronden als bebouwde zones (bedrijventerreinen en residentiële wijken) voor. De industriële activiteit situeert zich voornamelijk rondom het kanaal Roeselare-Leie, dat op ca. 500m ten zuiden van het plangebied stroomt, en langsheen de N382.

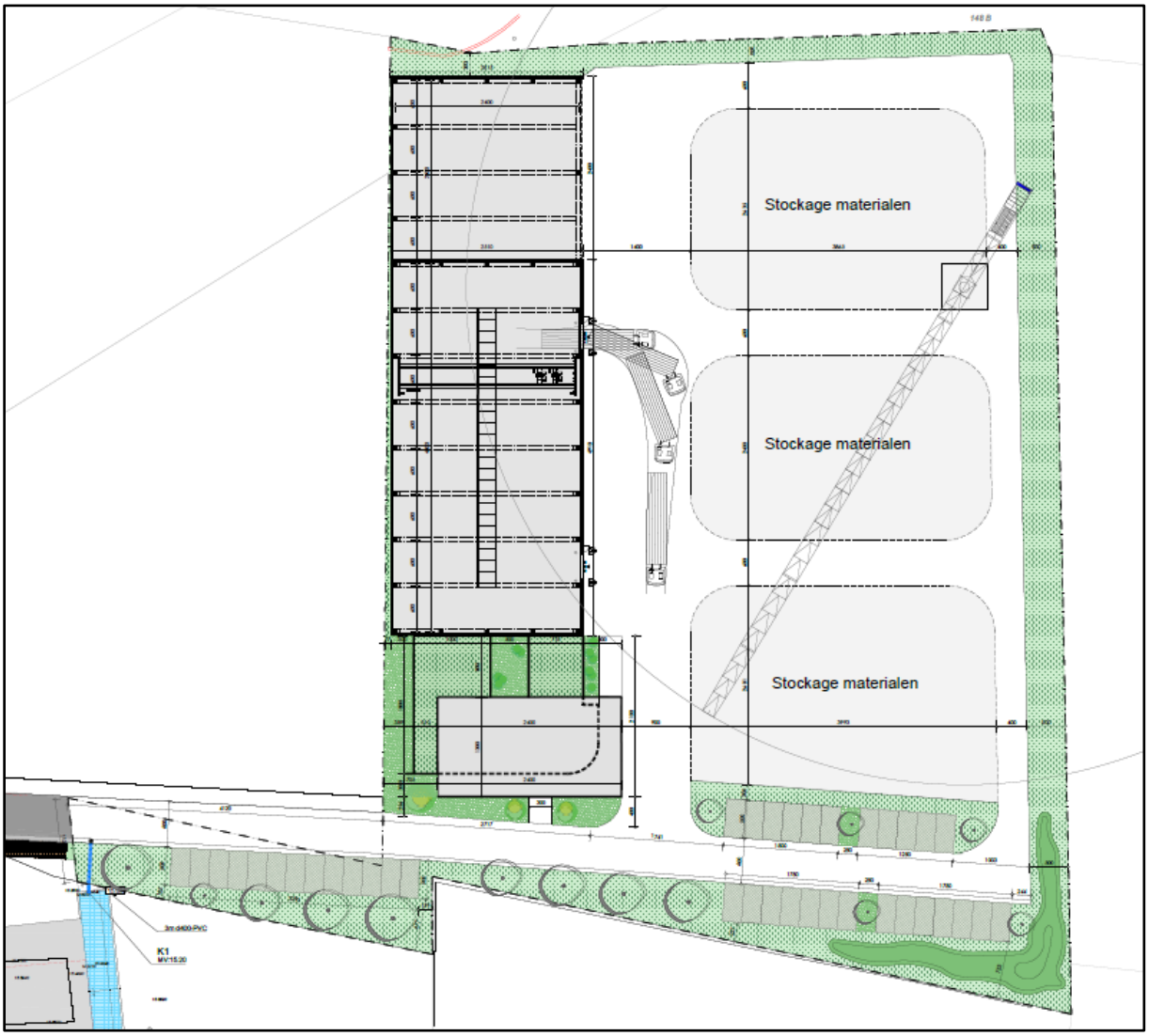

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2020 (bron: geopunt.be).

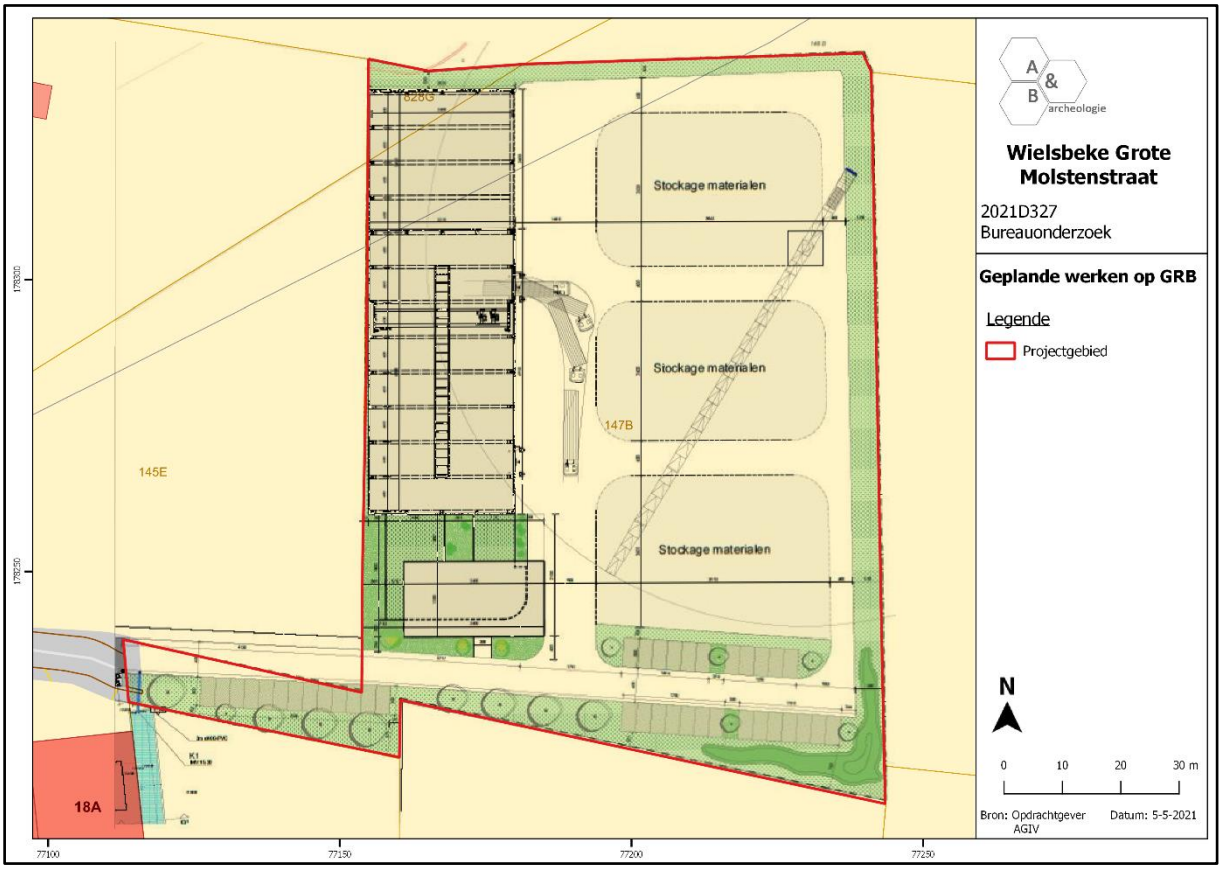
2.2. Geplande werken

In eerste instantie zal het teelaardepakket over het gehele terrein worden afgegraven. Vervolgens zal een nieuwe een nieuwe opslagruimte (ca. 1728m²) worden geconstrueerd langsheen de westelijke zijde van het terrein. Ten zuiden ervan wordt een nieuw kantoorgebouw (ca. 310m²) gebouwd. Beide gebouwen worden gefundeerd met puntlasten. Rondom het kantoorgebouw wordt een groenzone aangeplant. In het oostelijke deel van het terrein wordt ruimte voor de stockage van materialen voorzien. Verder wordt een koer en interne wegenis aangelegd in beton, steenslag en waterdoorlatende verharding. Rondom het terrein wordt een groenzone aangelegd, waarbinnen in het zuidoostelijke en zuidwestelijke deel van het terrein parkeerplaatsen worden voorzien.

Er gebeuren grootschalige grondwerken op het terrein: afgraving teelaarde, funderings- en bouwwerken, de aanleg van nutsleidingen- en voorzieningen, de aanleg van wegen en verhardingen, het opstapelen van zware materialen. Verder kan ook het werfverkeer een nefaste invloed uitoefenen op de bodem.

Figuur 2 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).

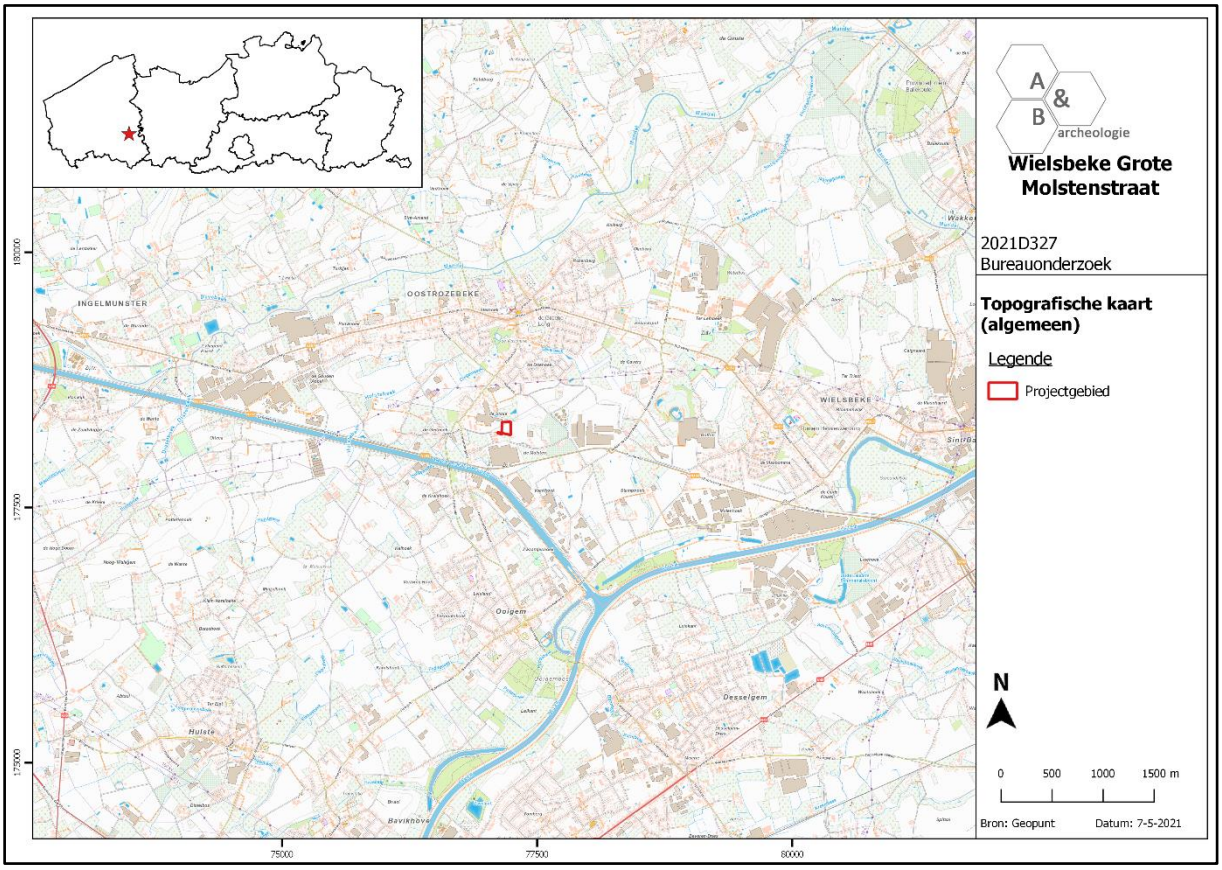
Figuur 3 Geplande werken geprojecteerd op het kadasterplan (bron: geopunt.be en initiatiefnemer).

2.3. Landschappelijke ligging

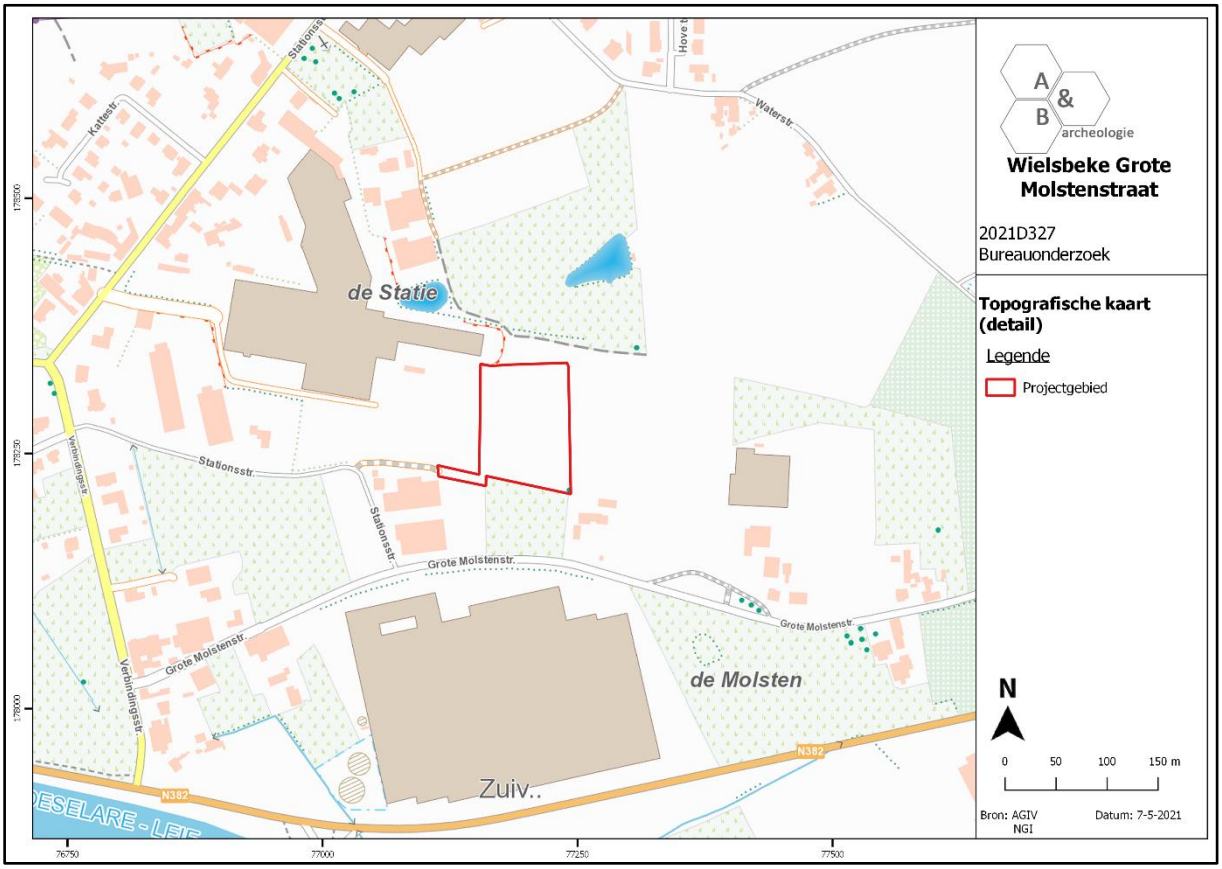
2.3.1. Topografische situering

Het projectgebied bevindt zich op de grens van de gemeentes Wielsbeke en Oostrozebeke, gelegen in het zuidoosten van de provincie West-Vlaanderen. Het dorpscentrum van Wielsbeke situeert zich op ca. 2,6km ten oosten van het plangebied, terwijl het dorpscentrum van Oostrozebeke gelegen is op ca. 1,1km ten noorden van het terrein. De fusiegemeente Wielsbeke bestaat naast Wielsbeke uit de deelgemeenten Ooigem in het zuidwesten en Sint-Baafs-Vijve in het oosten. Oostrozebeke grenst in het zuidoosten aan Wielsbeke en wordt gevormd door de dorpskern in het zuidelijke en centrale deel en door de gehuchten Ginste en Verre-Ginste in het noorden.

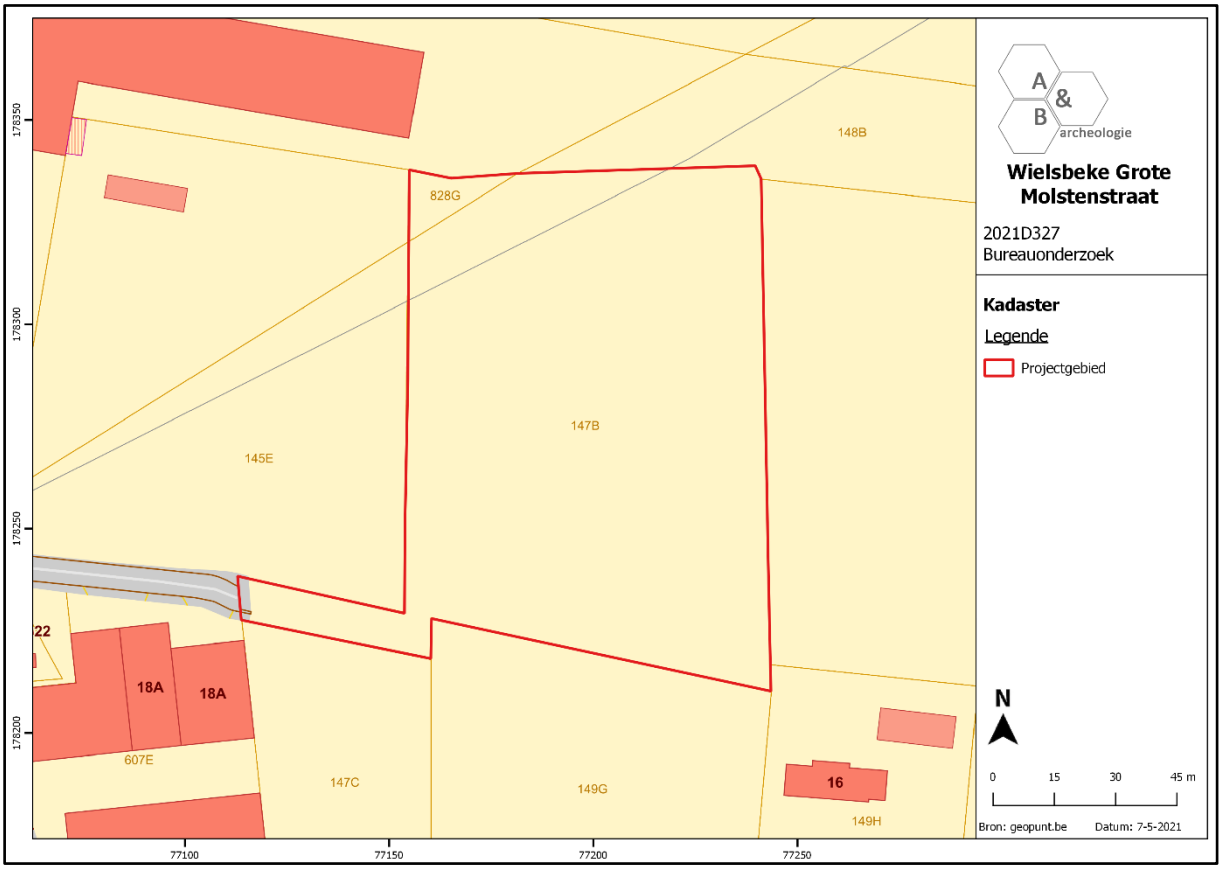
Het plangebied wordt omgeven door de Grote Molstenstraat in het zuiden en door de Stationsstraat/Nijverheidstraat in het westen. Het kanaal Roeselare-Leie stroomt op ca. 500m ten zuiden van het terrein. Het kanaal mondt iets verder naar het zuiden uit in de oude Leiearm die de gemeentegrens vormt tussen Wielsbeke en Waregem. Verder zijn in de omgeving van het plangebied enkele kleinere waterlopen aanwezig, waaronder de Molstenbeek, die op ca. 400m ten zuiden van het terrein vloeit en in het westen samenloopt in de Ooigembeek, gelegen op ca. 550m ten westen. De gewestweg N382 tussen Ingemunster en Kaster situeert zich op ca. 380m ten zuiden van het plangebied. De N357 tussen Roeselare en Waregem loopt daarnaast op ca. 1km ten noorden van het terrein. Het plangebied is momenteel geheel in gebruik als akkerland en wordt in de ruimere omgeving omringd door landbouwgronden, industrieterreinen en residentiële woonwijken. Op de bodemgebruikskaart van 2001 staat het plangebied grotendeels geel ingekleurd. Deze kartering duidt op het gebruik van het terrein als weiland. Verder wordt ook het type akkerbouw aangegeven binnen de grenzen van het terrein. Dit komt overeen met het huidige gebruik als landbouwgrond.

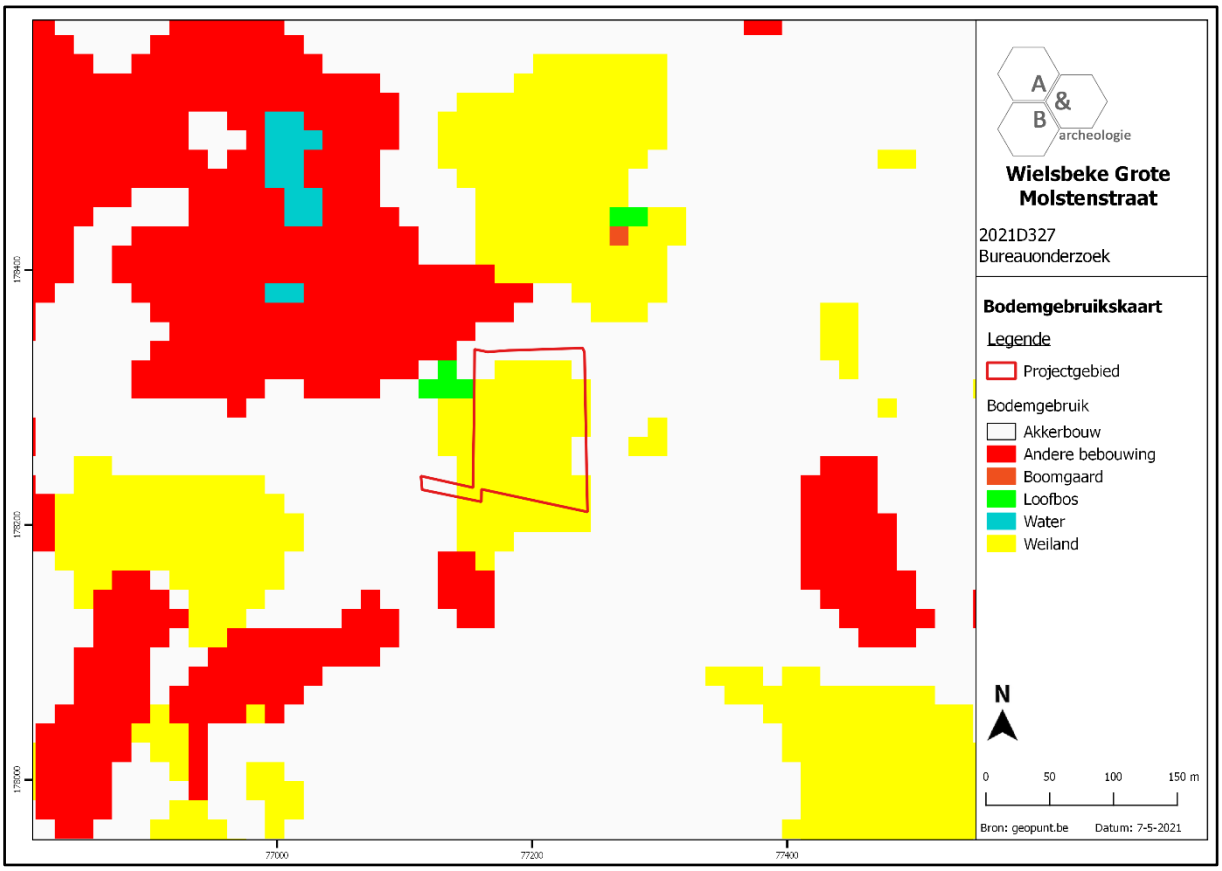
Figuur 4 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 5 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 6 Zicht op het kadasterplan ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

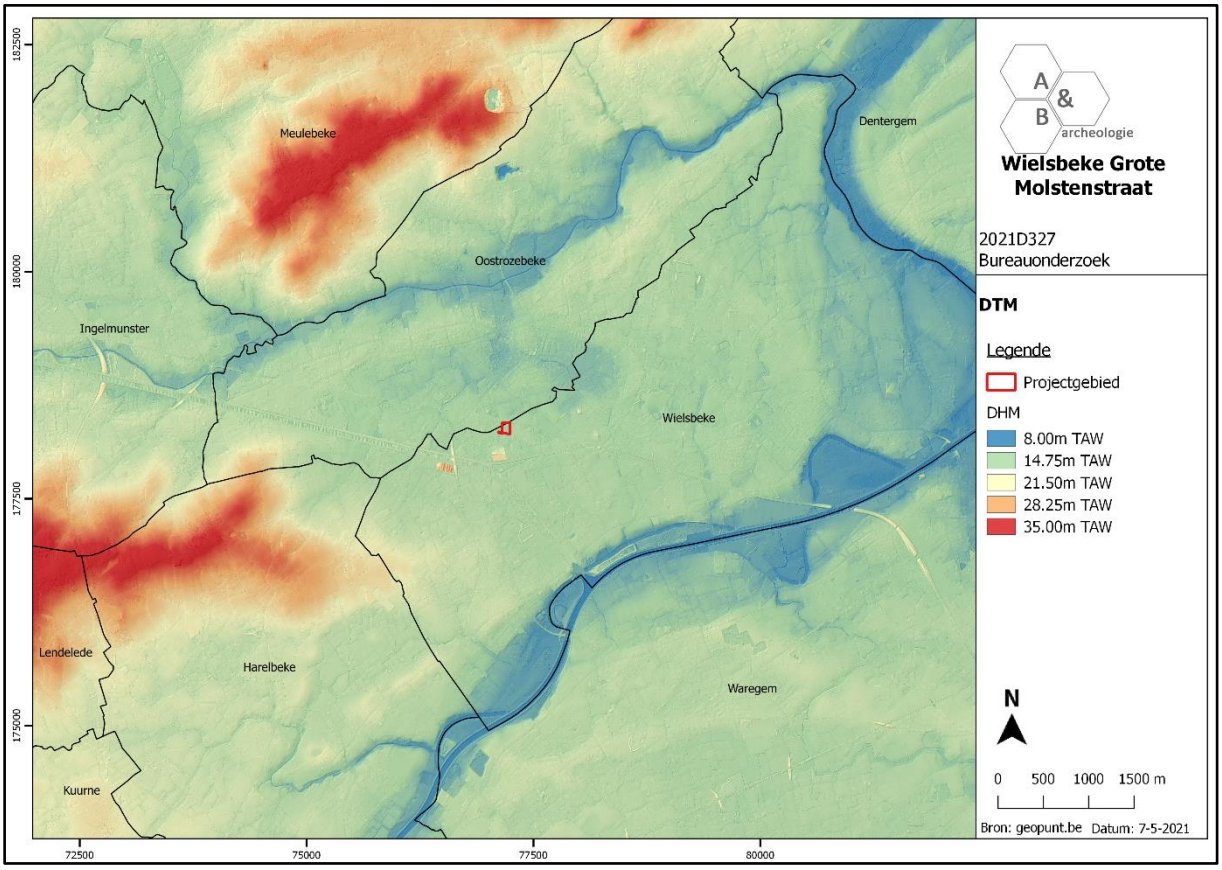

Figuur 7 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

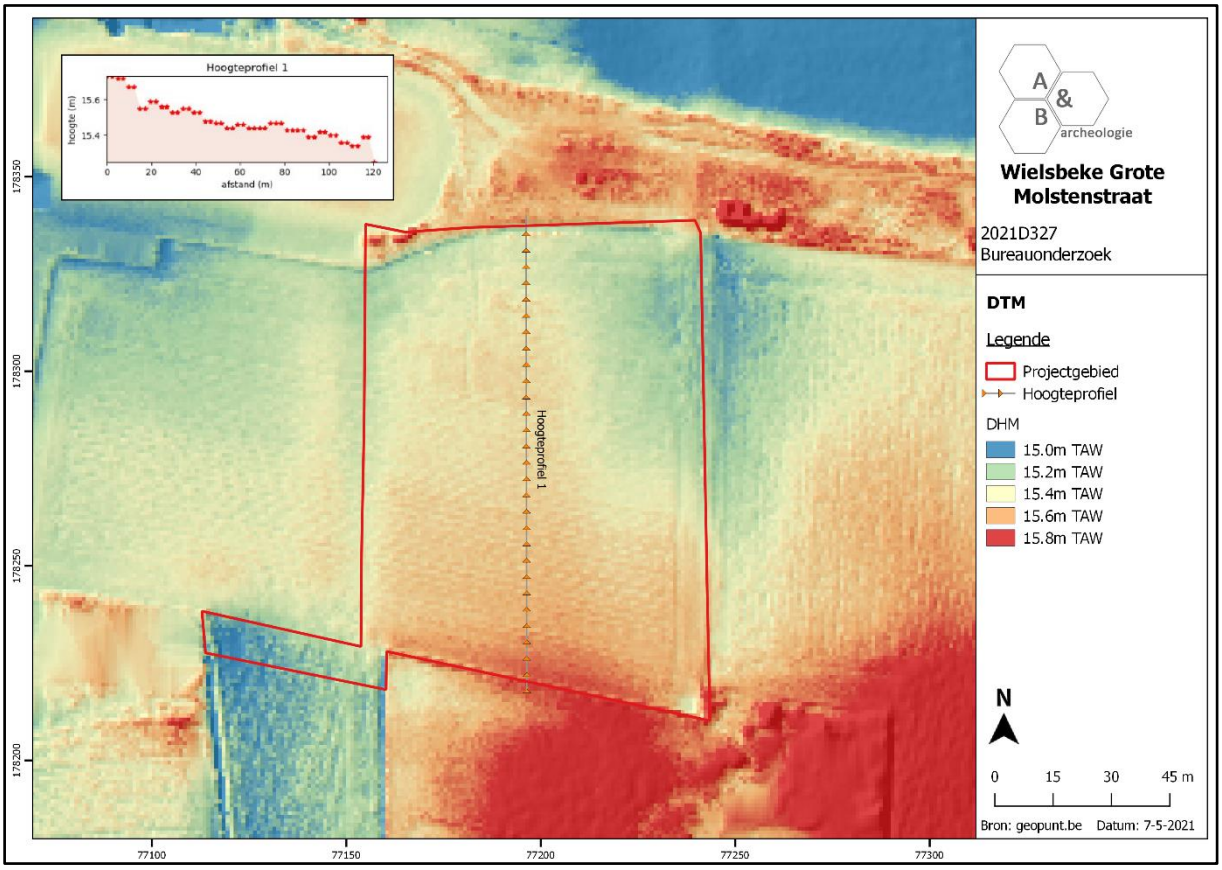
2.3.2. Landschappelijke situering

Het plangebied behoort landschappelijk tot de zandleemstreek en situeert zich binnen lagere gronden quasi centraal tussen de valleien van de Leie in het zuiden en de Mandel in het noorden. Binnen het grondgebied van Wielsbeke en Oostrozebeke zijn verder enkele hoger gelegen uitlopers van het zandleming Hoogland van Hulste en het zandlemig plateau van Tielt aanwezig. Het plangebied zelf kent een eerder beperkt hoogteverschil, waarbij het noordelijke deel algemeen een ietwat lagere hoogteligging (ca. +15,1m TAW) kent ten opzichte van het zuidelijke deel (ca. +15,7m TAW). Ook de zuidwestelijke toegang kent een lagere hoogteligging (ca. +14,9m TAW).

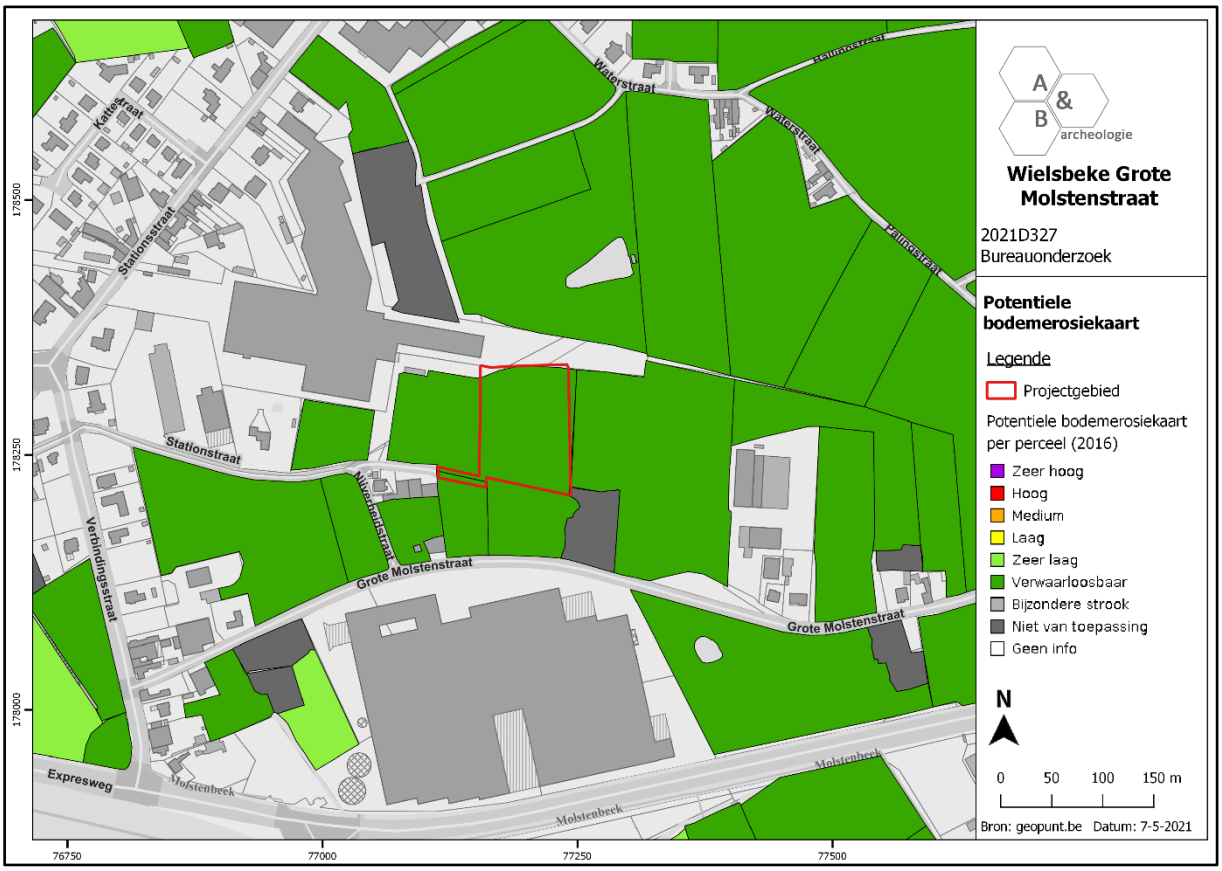
Op de potentiële bodemerosiekaart wordt het plangebied grotendeels donkergroen ingekleurd, hetgeen een verwaarloosbare bodemerosie aangeeft. Ook in de ruime omgeving worden de meeste percelen donker- of lichtgroen ingekleurd gezien de vrij vlakke topografie. De potentiële bodemerosiekaart baseert zich immers onder meer op de hellingsgraad van het terrein, die in dit geval zeer beperkt is.

Figuur 8 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 9 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).

Figuur 10 Zicht op de potentiële bodemerosiekaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

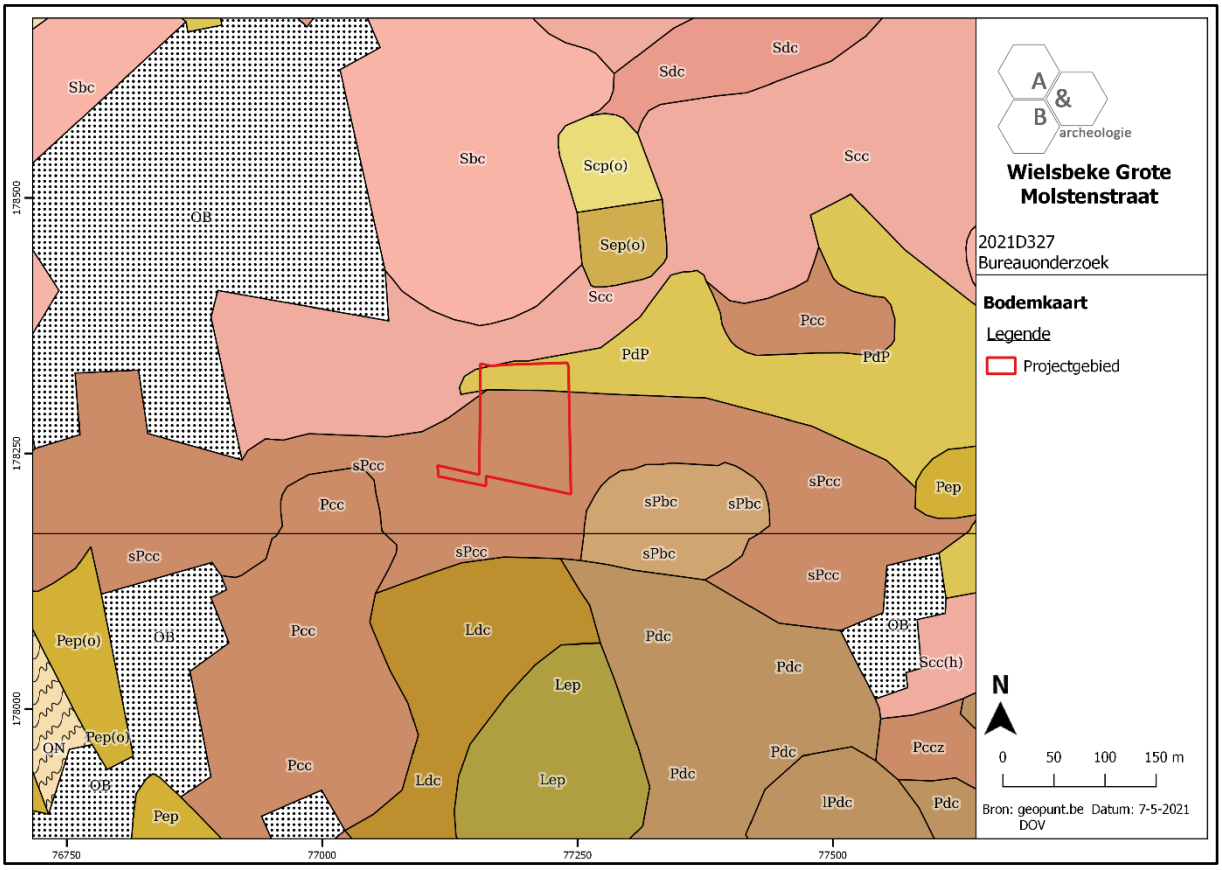
2.3.3. Bodemkundige situering

Binnen de grenzen van het plangebied worden op de bodemkaart twee verschillende bodemtypes gekarteerd. In het grootste, zuidelijke deel van het terrein wordt een sPcc-bodem aangegeven, terwijl in het noordelijke deel een PdP-bodem gekarteerd wordt.

- sPcc: matig droge lichte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont waarbij zand voorkomt op geringe diepte (<75cm). Deze bodems worden gekenmerkt door een humeuze bovengrond die ca. 25 à 30cm dik is en een grijsbruine kleur vertoont. De sterk gevlekte textuur B-horizont is verbrokkeld, discontinu en vertoont helbruine vlekken en lichtere kleuren. Meestal komen er ijzerconcreties in voor. Roestverschijnselen beginnen in de textuur B-horizont op een diepte die schommelt tussen 60 en 90cm. Algemeen kennen deze bodems een gunstige waterhuishouding.
- PdP: matig natte lichte zandleembodem zonder profielontwikkeling of met onbepaalde profielontwikkeling. De bouwvoor van deze bodems is ca. 20 à 30cm dik en kent een donkergrijsbruine kleur. PdP-gronden kennen algemeen een gunstige waterhuishouding in de zomer, maar kunnen te nat zijn in de winter waardoor drainage zich opdringt.

De bodemopbouw van het plangebied valt vermoedelijk te vergelijken met deze vastgesteld tijdens het proefsleuvenonderzoek[8] dat reeds werd uitgevoerd meteen ten zuidwesten van het terrein. Hier werd gezien de voormalige bebouwing van het terrein een relatief sterk variërende bodemopbouw geattesteerd. Zo werd in het noordoosten van het terrein een verstoorde toplaag geattesteerd waaronder een restant van de teelaarde herkend kon worden. Onder de teelaarde was een restant van een sterk verbrokkelde B-horizont aanwezig. De C-horizont bevond zich op een diepte van ca. 40cm. In profiel 2 werd onder een ca. 50cm dikke puinlaag een ca. 50cm dik teelaardepakket geregistreerd. De C-horizont bevond zich in dit profiel meteen onder de teelaarde. Profiel 3, gesitueerd in het noordwestelijke deel van het terrein, werd gekenmerkt door een antropogeen pakket van ca. 50cm, bovenop de sterk geroerde teelaarde, die zelf een dikte kende van ca. 30 à 40cm. Onder de teelaarde werd een verstikte, groengekleurde C-horizont geattesteerd op een diepte van ca. 85cm onder het huidige maaiveldniveau. Profiel 4, centraal binnen het terrein, vertoonde een goede bodembewaring. De A(p)1-horizont kent in dit profiel een donkergrijze kleur en vertoont een dikte van ca. 30cm. Onder dit eerste teelaardepakket werd een ca. 10 à 15cm dikke A(p)2-horizont vastgesteld met donkerbruingrijze kleur. De overgang naar de A(p)3-horizont is golvend en onregelmatig. Dit onderste teelaardepakket kent een meer humeuze en organische samenstelling en vertoont een grijze kleur. De dikte van de A(p)3-horizont bedraagt ca. 20cm. Hieronder werd een restant van de verbrokkelde B-horizont vastgesteld, gevolgd door de geelbruine C-horizont die een zandleemtextuur kent. De C-horizont werd aangetroffen op een diepte van ca. 80cm onder het huidige maaiveldniveau. Ook profiel 5, in het zuiden van het plangebied, vertoont een goed bewaard bodemprofiel waarbij een dik teelaardepakket rust op een verbruinde B-horizont. De C-horizont is geelbruin gekleurd en bevindt zich op een diepte van ca. 75cm onder het huidige maaiveldniveau.

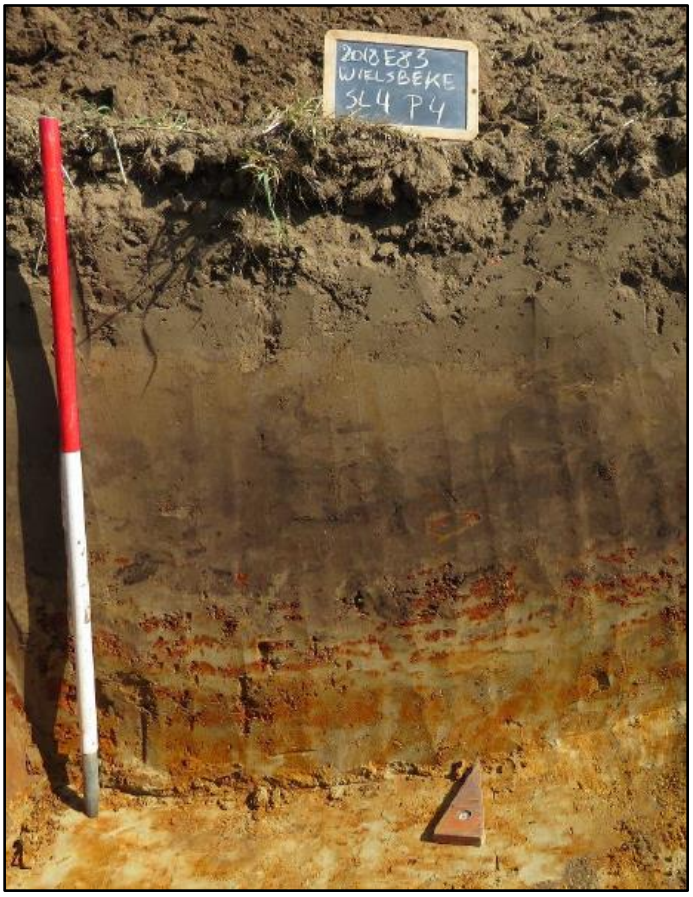
[8] Acke, Bracke, Van Quaethem 2018, 13-17.

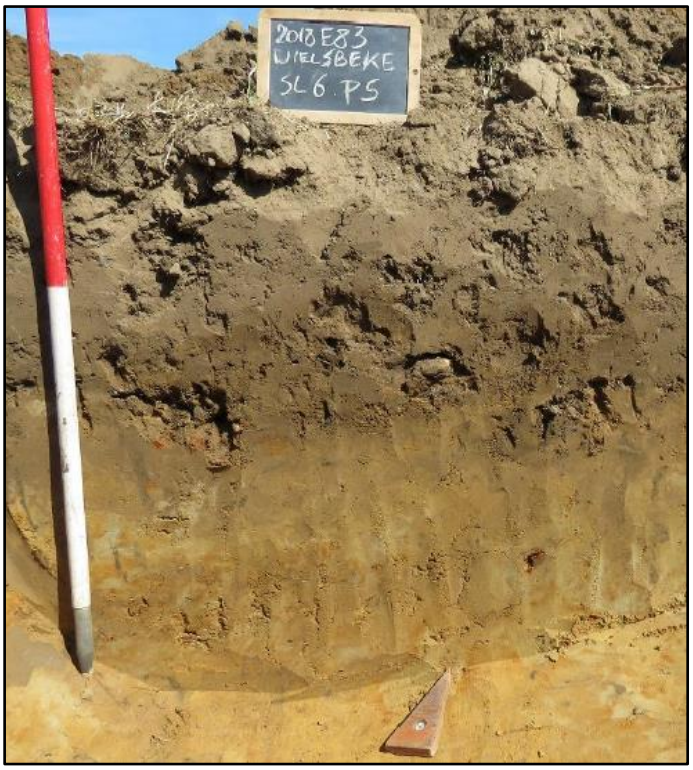
Figuur 11 Zicht op de bodemkaart ter hoogte van het plangebied (bron: DOV).

Figuur 12 Zicht op profiel 2 uit het proefsleuvenonderzoek net ten zuidwesten van het plangebied (bron: Acke, Bracke, Van Quaethem 2018, 15, fig. 15).

Figuur 13 Zicht op profiel 4 uit het proefsleuvenonderzoek net ten zuidwesten van het plangebied (bron: Acke, Bracke, Van Quaethem 2018, 16, fig. 17).

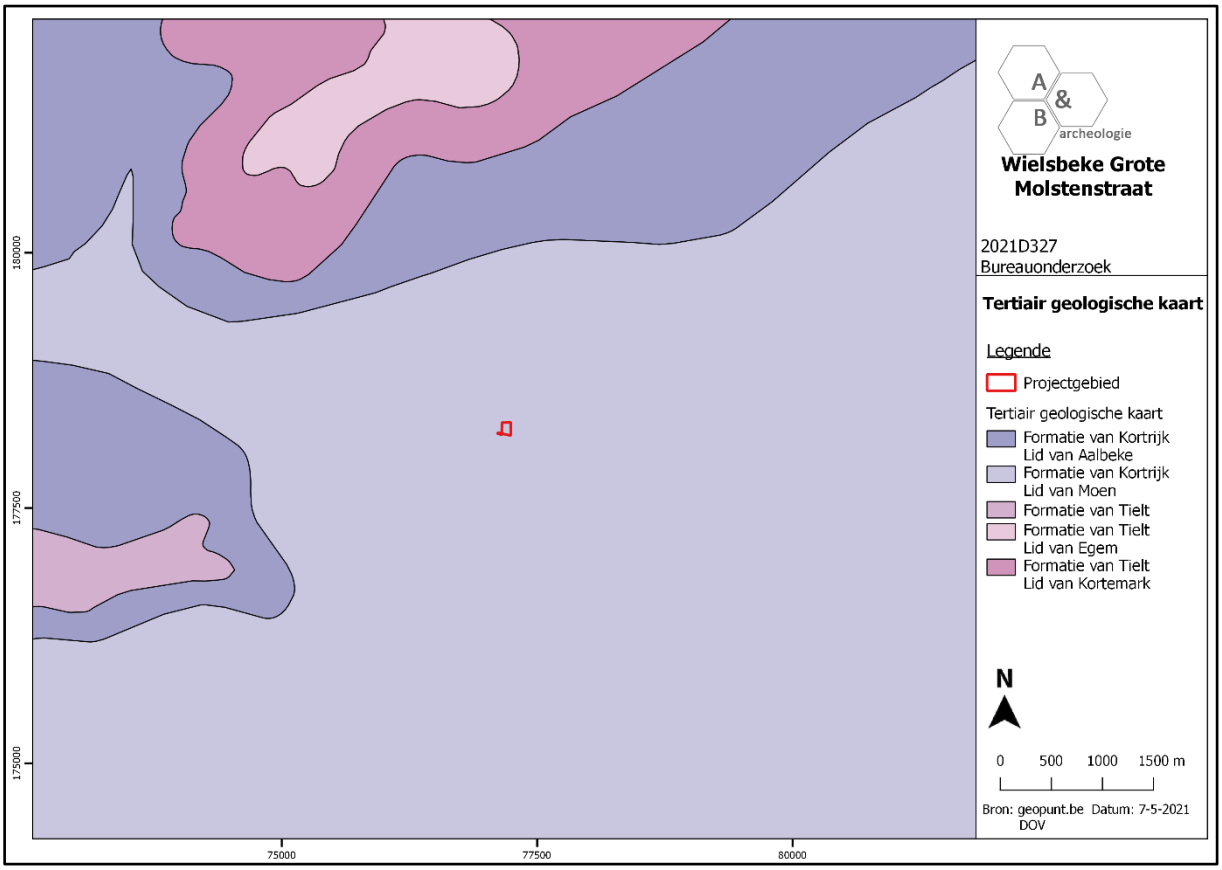
Figuur 14 Zicht op profiel 5 uit het proefsleuvenonderzoek net ten zuidwesten van het plangebied (bron: Acke, Bracke, Van Quaethem 2018, 17, fig. 18).

2.3.4. Geologische situering

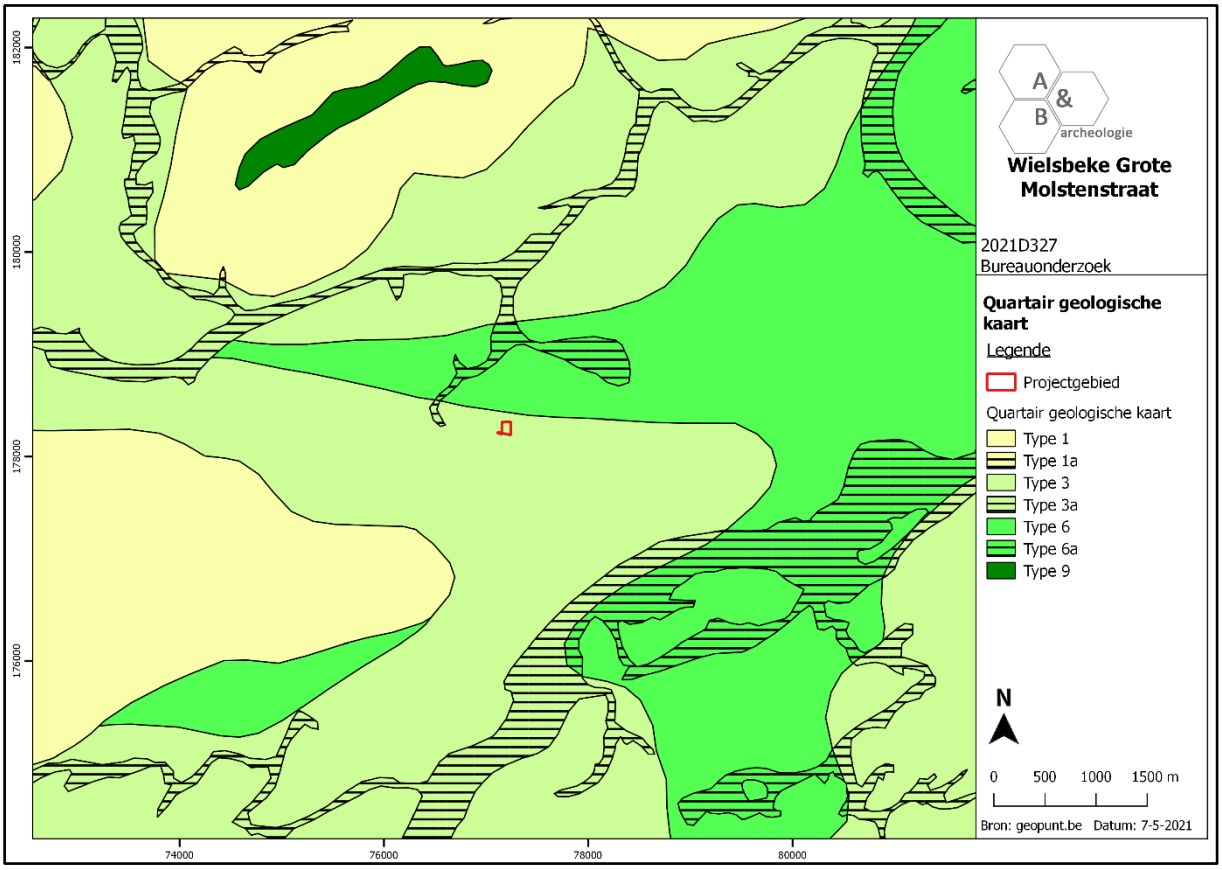
De Tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat uit de Formatie van Kortrijk, meer bepaald het Lid van Moen. Deze geologische eenheid kenmerkt zich als een grijze klei tot silt die kleihoudend is en waarbinnen kleilagen voorkomen. Kenmerkend is ook de aanwezigheid van Nummulites planulatus.

De Quartair geologische kaart geeft aan dat het plangebied bestaat uit het type 3 dat als volgt wordt omschreven: geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (3). De Pleistocene sequentie bestaat uit eolische afzettingen (zand tot silt) uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) of mogelijk uit het Vroeg-Holoceen (**E***LPw*) en/of hellingsafzettingen van het Quartair (**H***Q*). Onderin de sequentie zijn fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (**F***LPw*) aanwezig.

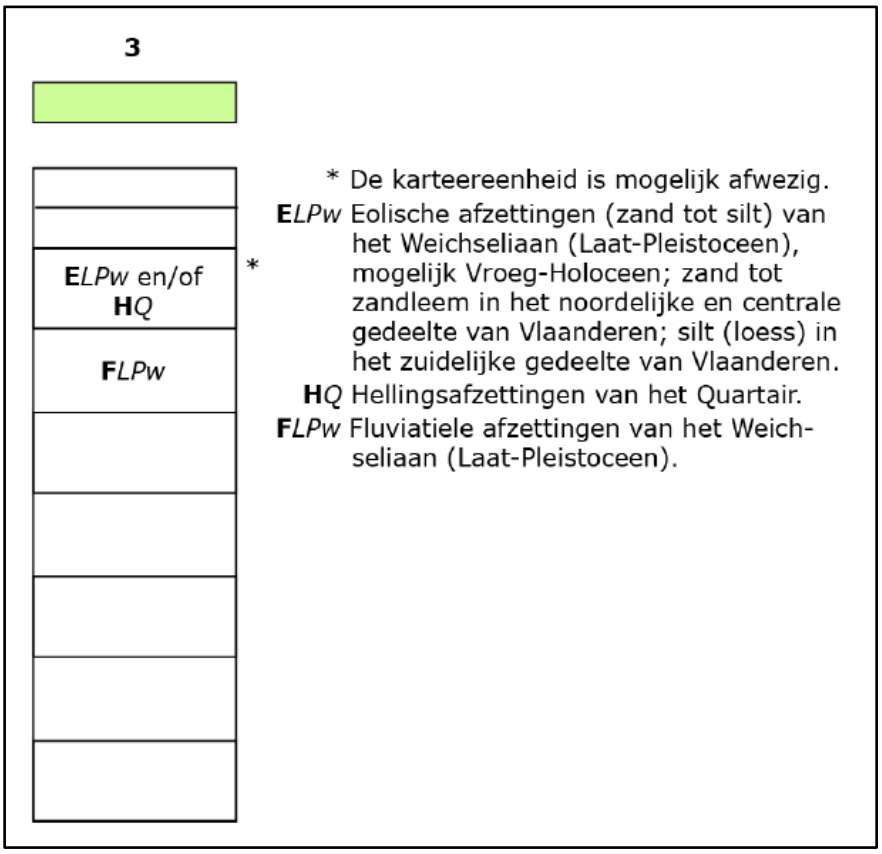
De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

Figuur 15 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 16 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 17 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (type 3) (bron: geopunt.be).

2.4. Historische situering[9]

Het plangebied situeert zich op de grens tussen de gemeentes Wielsbeke en Oostrozebeke. Hieronder wordt een beknopte geschiedenis van beide kernen behandeld. Vervolgens wordt gefocust op de historische ontwikkeling van het plangebied zelf.

2.4.1. Wielsbeke

Binnen het grondgebied van de fusiegemeente Wielsbeke werden reeds diverse lithische artefacten teruggevonden die wijzen op bewoning in de streek gedurende de steentijden.

Vermoedelijk vestigden Frankische inwijkelingen zich op de droge, reeds in cultuur gebrachte gronden langsheen de Leieoevers en ontstonden er enkele onafhankelijke landbouwgemeenschappen rondom de Leie. Wellicht gaat ook het toponiem 'Wielsbeke' terug tot deze periode en is het afkomstig van de persoonsnaam 'Wiel', 'Wilo' of 'Wille'. In combinatie met het achtervoegsel, zou de plaatsnaam 'beek van Wille' betekenen.

'Wilesbecke' wordt voor het eerst vermeld in 1075, wanneer Albertus de Wilesbecke wordt genoemd in een akte met betrekking tot de proosdij van Harelbeke. De huidige vorm 'Wielsbeke' komt voor het eerst voor in 1170.

Op burgerlijk-bestuurlijk vlak behoorde Wielsbeke tot het graafschap Vlaanderen, de kasselrij Kortrijk, de roede van Tielt. De huidige fusiegemeente was doorheen het ancien régime verdeeld in verschillende heerlijkheden waaronder Ayshove, Ten Broucke, van Ingelmunster, van Bauwede, van Bosterhout, ter Triest, van Meynaertstichele, het burggraafschap van Vijve enz. De parochie Wielsbeke behoorde tot 1559 tot het bisdom Doornik, de dekenij van Kortrijk. Nadien vielen de parochies Wielsbeke en Sint-Baafs-Vijve onder het bisdom Gent, de dekenij van Tielt.

Vermoed wordt dat een eerste kerkje te Wielsbeke werd gebouwd langsheen de Leie rond 1400. Voorheen situeerde de kerk zich mogelijk elders, bijvoorbeeld op de "Kokeldries", de oudste wijk van Wielsbeke. Tijdens de geuzenopstanden in 1578-1579 wordt het interieur van de kerk verwoest, waarna de kerk hersteld en deels herbouwd wordt. Ook wordt in deze periode een nieuwe pastorie gebouwd. Deze brandt af in 1635.

Hoewel Wielsbeke gedurende de Negenjarige Oorlog (1688-1697) tot de minst getroffen gebieden van de roede van Tielt gerekend kan worden, werd het grondgebied evenwel geteisterd door overtollige belastingen, foeragerende troepen, opeisingen, plunderingen etc. In 1695 worden de troepen van de Villeroi er gekantonneerd en in hetzelfde jaar wordt onder meer de recent gebouwde pastorie afgebrand door Franse soldaten.

Aan het begin van de 18de eeuw kent Wielsbeke een forse bevolkingsgroei. De economie wordt in deze periode gedomineerd door kleine akkerbouw- en veeteeltbedrijven. Daarnaast wordt de 18de eeuw gekenmerkt door de opkomst van de vlasnijverheid.

[9] Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Oostrozebeke*; Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Wielsbeke*.

Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog houdt het 13de Linieregiment van de 8ste Infanteriedivisie als enige Belgische regiment stand tegen de Duitse overmacht. Zware gevechten langsheen de Leie in Wielsbeke, Sint-Baafs-Vijve en Sint-Eloois Vijve leiden tot grote verliezen. Er wordt echter tijd gewonnen voor de geallieerde terugtrekking in Duinkerke. De spoorwegbrug over de Leie tussen Sint-Eloois-Vijve en Wielsbeke wordt opgeblazen door Belgische troepen. Het dorpscentrum van Wielsbeke wordt zwaar verwoest. In 1952-1955 wordt een nieuwe kerk opgetrokken waardoor een nieuwe dorpskern ontstaat rondom de huidige Markt.

2.4.2. Oostrozebeke

Over de oudste bewoning te Oostrozebeke is tot op heden weinig geweten. Wel werden reeds op verschillende locaties lithische artefacten teruggevonden die aangeven dat de bewoningsgeschiedenis teruggaat tot in de steentijden. In Sanderus' *Flandria Illustrata* worden de Ginste en de Kalkberg aangeduid als de oudste wijken van Oostrozebeke. De toponiemen kennen mogelijk een Keltische oorsprong, al verwijzen ze vermoedelijk eerder naar de latere ontginningen van deze wijken. Het is goed mogelijk dat de oudste bewoning zich hier concentreert en later verschuift naar de lager gelegen, vochtigere en daardoor meer vruchtbare gronden.

De eerste landbouwontginningen kunnen vermoedelijk geïdentificeerd worden als kouterarealen. De hogere en drogere plateaugronden worden tussen de 7de en de 12de eeuw in cultuur gebracht, waardoor het landschap reeds vroeg een open karakter verkrijgt. De kouters zijn gelinkt aan het dorp of aan een hoeve of landbouwuitbating. Enkele bestaande toponiemen verwijzen nog naar dit landbouwsysteem.

De oudste vermelding van 'Rosebecca' dateert uit 1066 en vanaf 1224 komt de schrijfwijze 'Rosebeke' voor. Vermoedelijk is de naam van de heerlijkheid afkomstig van de samenstelling van het Germaanse 'rausa' (riet) en 'baki' (beek), eventueel verwijzend naar de 'Roosbeke', die van Hulste naar de Mandel stroomt en overeenkomt met de huidige Ooigembeek-Hulstebeek. Het toponiem 'Oostroosebeke' komt voor vanaf 1544 om een onderscheid te maken met Westrozebeke, gelegen in het Ieperse.

Van bij de oprichting, vermoedelijk door de graven van Vlaanderen, maakt Oostrozebeke deel uit van de Roede van Tielt, binnen de Kasselrij Kortrijk. Het geslacht van Roosebeke wordt voor het eerst vermeld in de 12de eeuw. Uit welke dorpsheerlijkheid de huidige gemeente gegroeid is, is niet met zekerheid geweten. Vier sites komen vanwege hun centrale ligging in aanmerking, namelijk het 'Goed te Calonne', het 'Goed ten Daele', het 'Eilandje' en het 'Goed ter Helme'. Deze laatste is de meest waarschijnlijke kandidaat gezien ze in een landboek uit 1639 wordt afgebeeld als afhankelijke van de baronie van Ingelmunster. In deze periode zijn de baronnen van Ingelmunster immers eveneens heer van Roosbeke.

De parochie Oostrozebeke gaat in ieder geval terug tot 946. Vanaf 1186 behoort het patronaatsrecht van de Sint-Amandusparochie toe aan de abdij van Ename. In de loop van de 12de eeuw wordt een nieuwe kerk opgericht ter vervanging van een ouder gebedshuis. De toewijding aan de heilige Amandus zou kunnen verwijzen naar de kerstening medio 7de eeuw door dezelfde heilige. Tot in 1560 valt de kerk onder het bisdom Doornik, het aartsdiakenschap van Gent, de dekenij van Roeselare. Na deze periode komt de parochie onder het bisdom Gent te staan.

De grens met Wielsbeke wordt in 1245 vastgelegd door middel van paalscheiding.

Op het grondgebied van Oostrozebeke bevinden zich naast de dorpsheerlijkheid Roosebeke nog enkele andere belangrijke heerlijkheden, waaronder 'Eename' of 'Ten Daele', gelegen tussen de dorpskern en de Mandel en 'Nieuwenhove'. Deze laatste heerlijkheid is vermoedelijk jonger en wordt voor het eerst vermeld in 1494. Ook de heerlijkheid 'Ter Priems', die voor het eerst vermeld wordt in 1304, speelde een niet onbelangrijke rol. Archeologische opgravingen in de jaren 1980 toonden bewoning aan die op zijn minst teruggaat tot in de 13de eeuw. In het noorden van de gemeente bevindt zich verder de heerlijkheid 'Te Coolscamp' of 'Ter Mols' De kleinere heerlijkheid 'Caelberghe', die voor het eerst vermeld wordt in 1348, ligt tussen de Mandel, de Dentergemstraat en de Grotstraat en heeft een molen op de hoek van de Kalbergstraat en de Papegaaistraat. Tot slot bevindt ook de heerlijkheid ''t Bardoensche' zich binnen het grondgebied van Oostrozebeke.

In 1365 wordt een zekere 'Heer van Haelwinne' aangeduid als dorpsheer. De familie Halewijn staat eveneens in voor het burggraafschap Harelbeke.

Tijdens de Zoutoorlog (1447-1453) tussen de stad Gent en de Bourgondische hertog Filips de Goede wordt er voornamelijk in de winter van 1452-1453 veel schade berokkend aan het Vlaamse platteland. Ook Oostrozebeke heeft hieronder te lijden. Zo wordt het dorp geplunderd en wordt de kerk beschadigd.

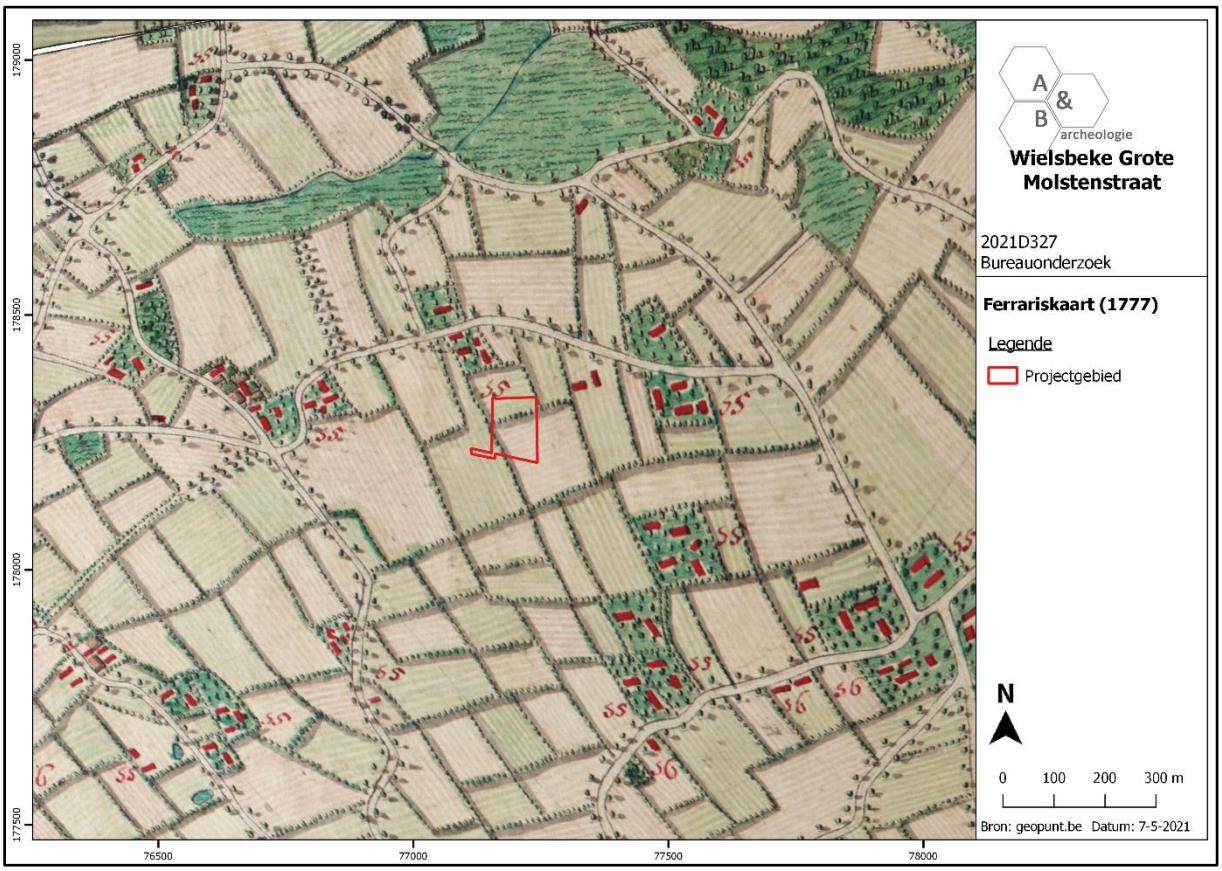
Tijdens de Beeldenstorm wordt de kerk van Oostrozebeke in 1578 voor een tweede maal vernield. De periode vanaf de tweede helft van de 16de eeuw tot de 17de eeuw wordt gekenmerkt door ziekte en oorlog waardoor de bevolking sterk terugloopt. In het laatste decennium van de 17de eeuw zoeken velen een veilig onderkomen in de stad waardoor landerijen braak blijven liggen of goedkoop verpacht worden. Opeisingen, plunderingen en verhoogde belastingen brengen een verhoogde graanprijs, hongersnood en uiteindelijk pest, met zich mee waardoor de bevolking opnieuw afneemt. De Spaanse Successieoorlog aan het begin van de 18de eeuw betekent een verderzetting van plunderingen, hongersnood, opeisingen, ziekte enz. met verdere bevolkingsafname tot gevolg.

Na de Vrede van Utrecht breekt in 1713 een lange periode van rust aan waardoor landbouwactiviteiten hervat kunnen worden. In 1714 wordt een nieuwe kerk opgetrokken, waarin vermoedelijk de 12de-eeuwse toren wordt geïntegreerd. De eerste helft van de 18de eeuw wordt gekenmerkt door een toename van de vlasteelt. Door de bloei van de landbouw worden in de tweede helft van de 18de eeuw verschillende hoeves in steen opgetrokken. Aan het einde van de 18de eeuw neemt de huisweverij een hoge vlucht, wat leidt tot de economische bloei van de streek.

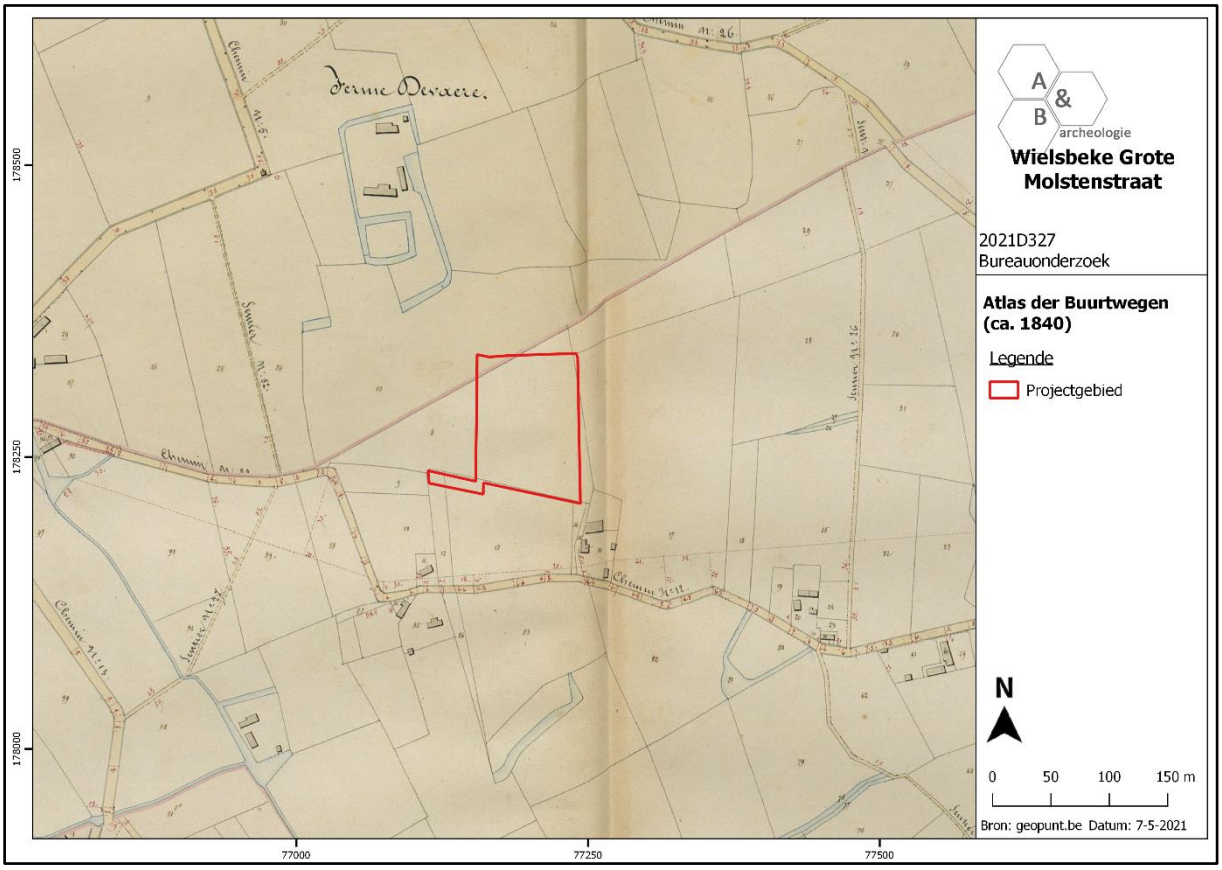
Op 14, 15 en 16 oktober 1914 doorkruisen de Duitse troepen het grondgebied Oostrozebeke op weg naar het front aan de IJzer. De doortocht gaat gepaard met opeisingen. In 1917 wordt door de bezetter een vliegveld aangelegd langs de Hoogstraat. Bij de bevrijding in oktober 1918 worden de munitiedepots bij het station gebombardeerd door de geallieerden, waarna hevige gevechten volgen tussen de bezetter en de Belgische troepen die oprukken vanuit Ingelmunster.

2.4.3. Plangebied

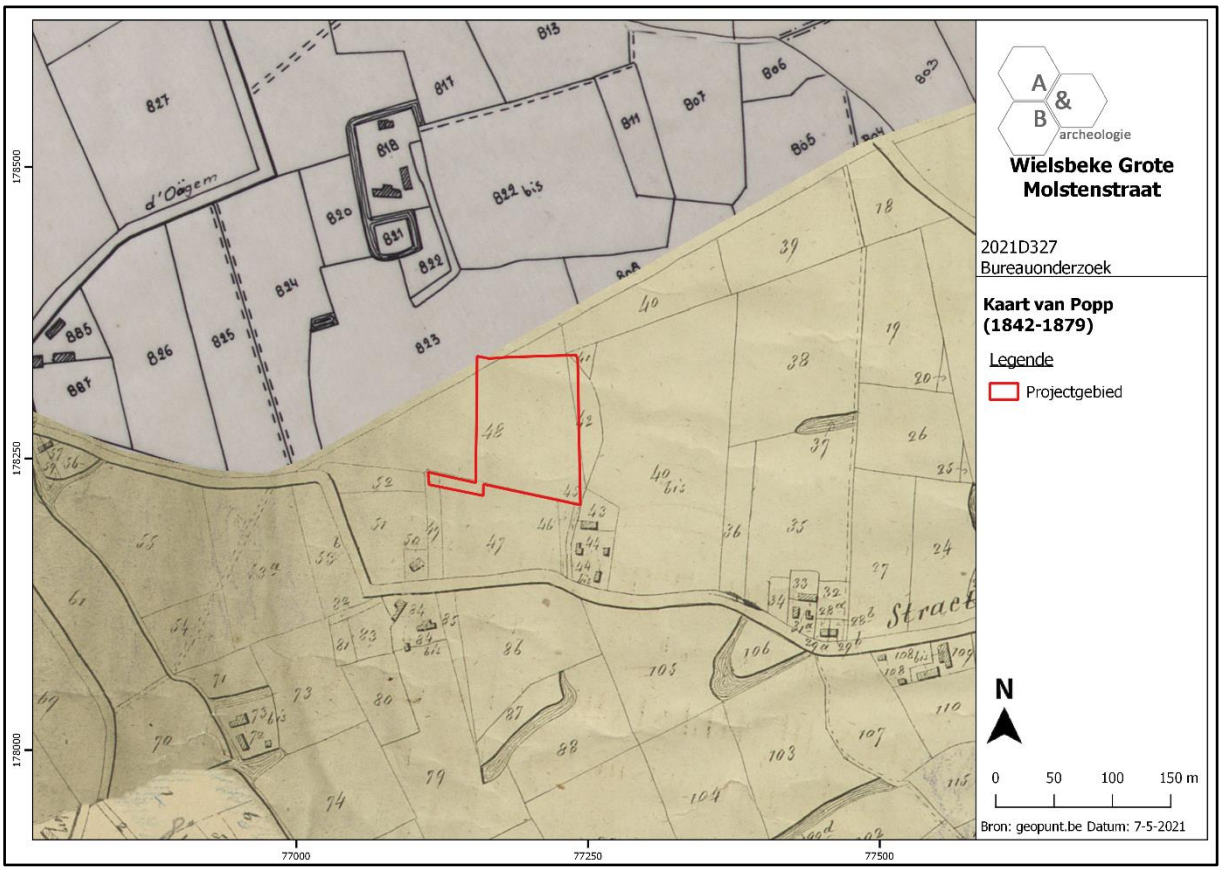
Het plangebied situeert zich tot aan het einde van de 20ste eeuw in een grotendeels landelijk gebied tussen de kernen van Oostrozebeke in het noorden en Wielsbeke in het oosten. De oudste betrouwbare kaart die voor het plangebied kan worden geraadpleegd betreft de Ferrariskaart uit ca. 1777. Het terrein situeert zich op deze kaart in landbouwgebied en wordt omgeven door enkele verspreide hoeves langsheen de toenmalige straten. Het terrein zelf is onbebouwd. De 19de-eeuwse kaarten geven een gelijkaardige situatie weer. Tegen deze periode werd echter de huidige Grote Molstenstraat aangelegd ten zuiden van het plangebied. Langsheen deze straat zijn eveneens enkele gebouwen aanwezig. Tegen 1862 wordt een spoorweg aangelegd meteen ten noorden van het plangebied. Het spoorverkeer tussen Ingelmunster en Anzegem werd opnieuw stopgezet in 1934. Het terrein zelf blijft doorheen de 19de en 20ste eeuw onbebouwd. Op de topografische kaart van 1883 wordt voor het eerst het kanaal Roeselare-Leie, dat werd gegraven tussen 1862 en 1872, aangegeven ten zuiden van het plangebied. Sinds het einde van de 20ste eeuw en het begin van de 21ste eeuw neemt de bebouwing in de directe omgeving van het plangebied sterk toe. Het terrein wordt in het noorden, zuiden en westen omgeven door residentiële en industriële bebouwing. In het oosten bleven nog meerdere landbouwgronden behouden. Afgaande op de cartografische en luchtfotografische bronnen kan aldus gesteld worden dat het plangebied geen grootschalige verstoringen onderging gedurende de laatste eeuwen.

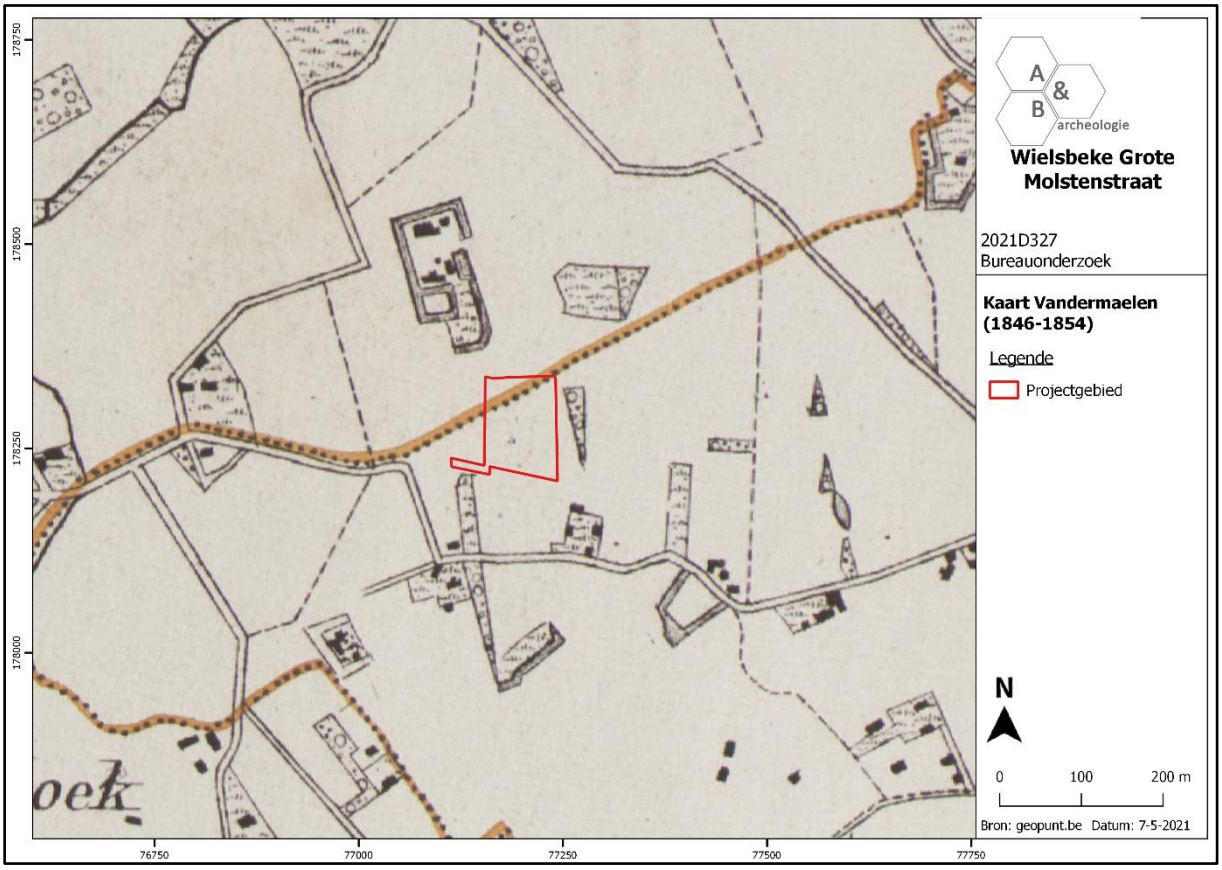
Figuur 18 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (geopunt.be).

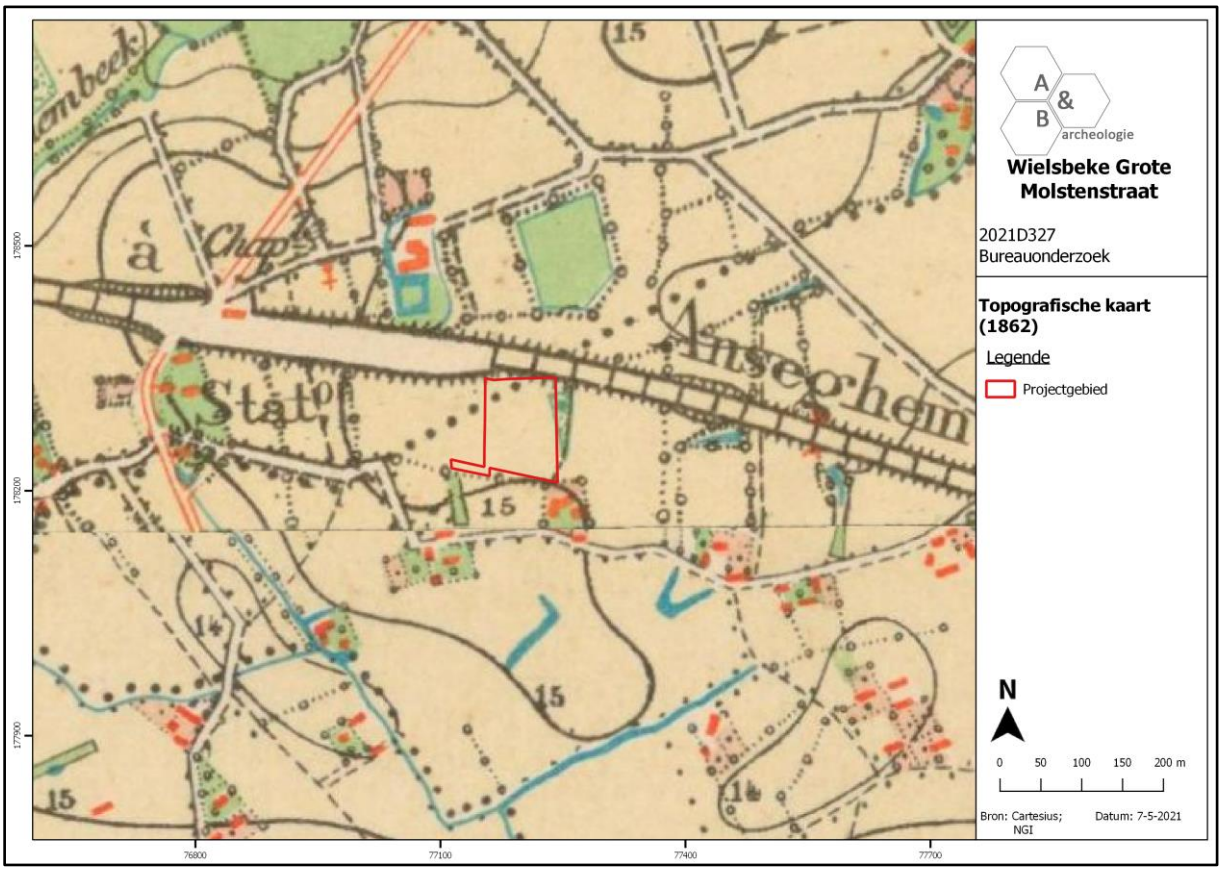
Figuur 19 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

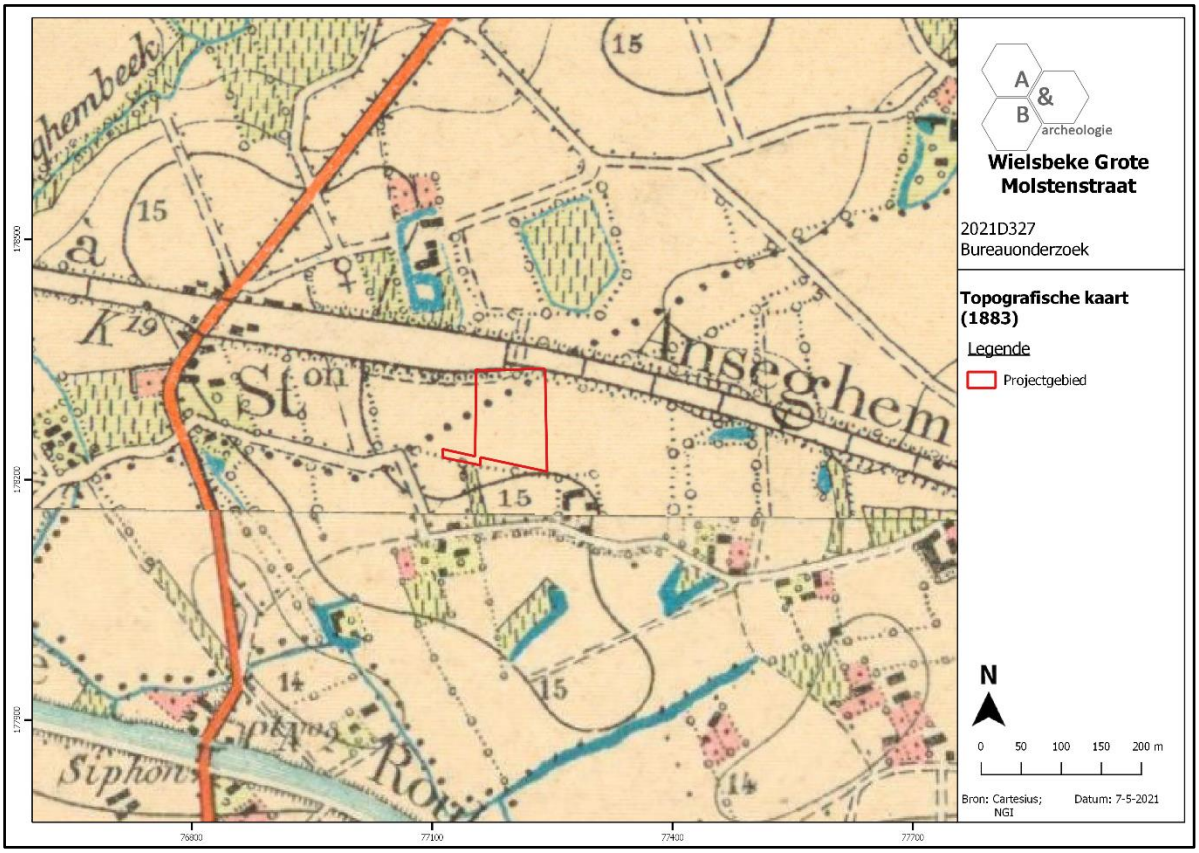
Figuur 20 Uitsnede uit de Poppkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

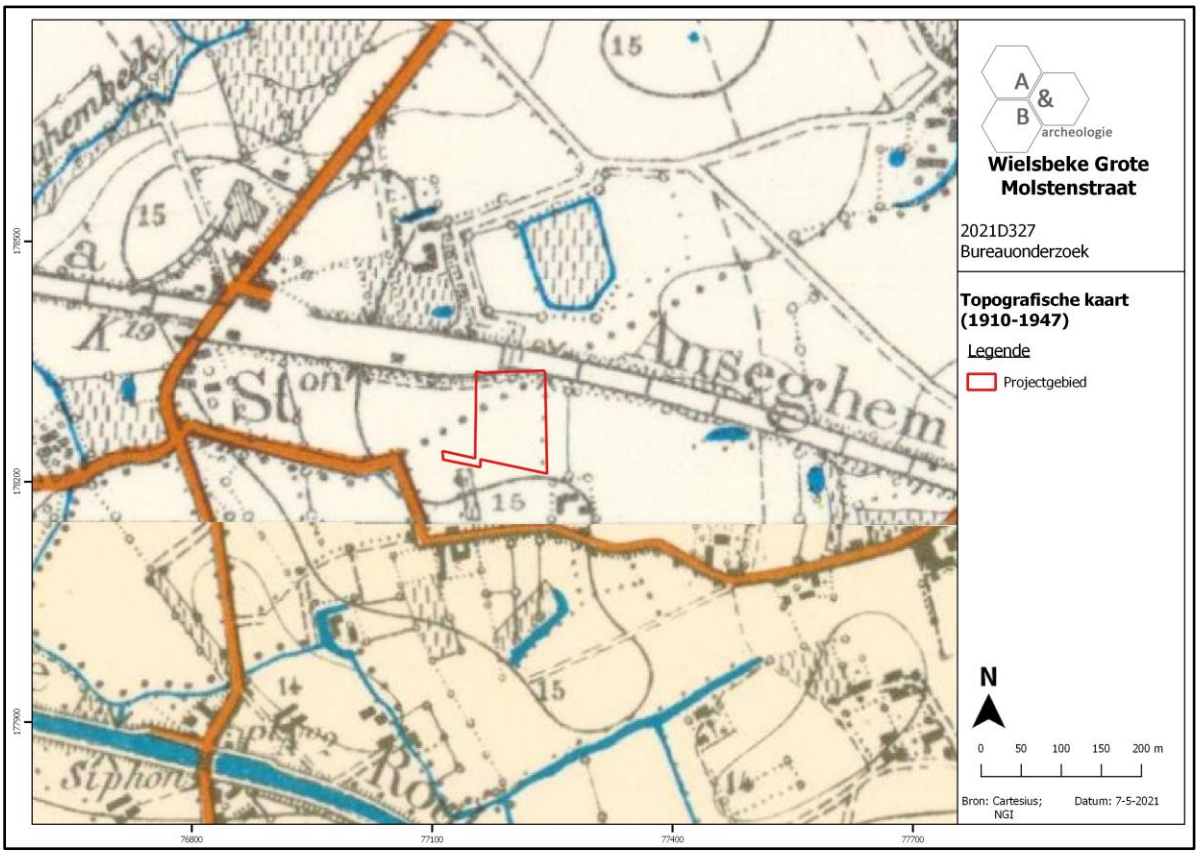
Figuur 21 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

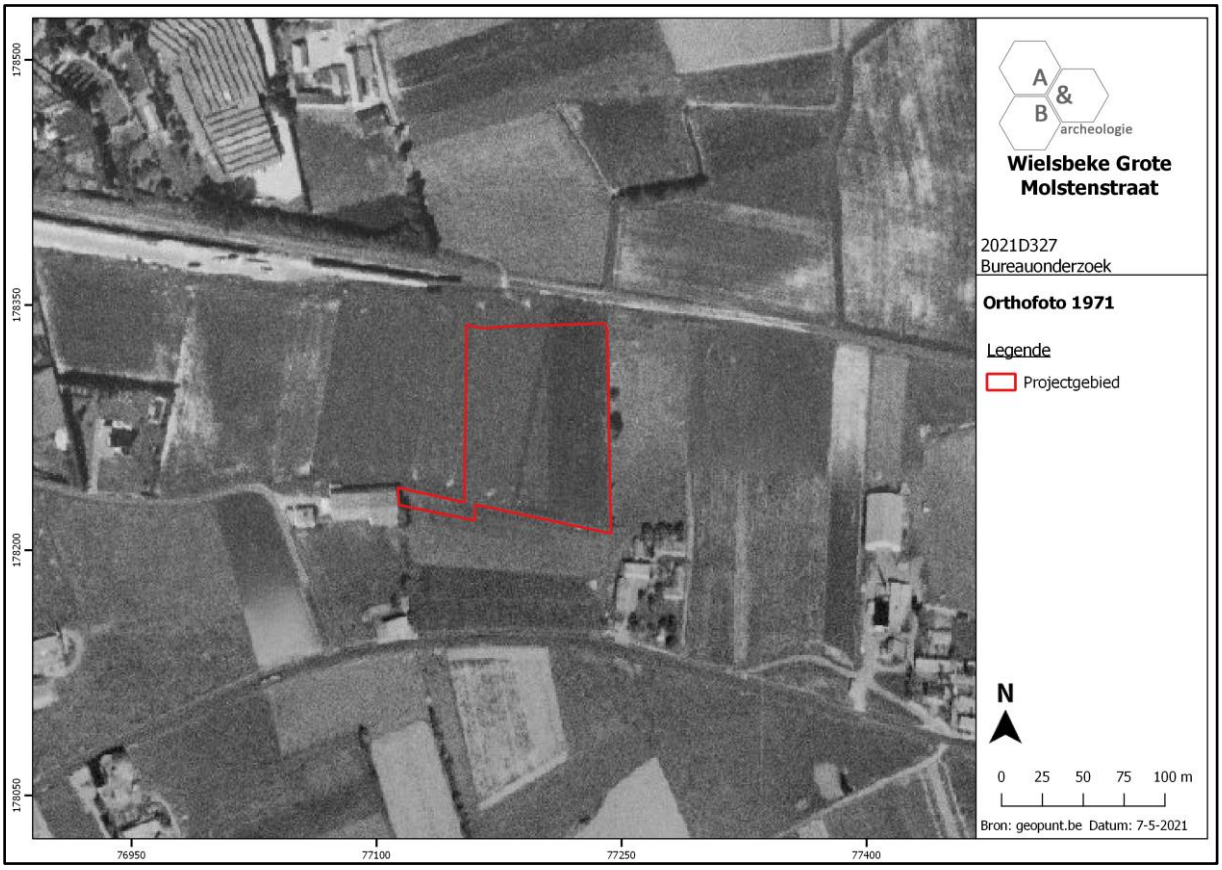
Figuur 22 Uitsnede uit de topografische kaart van 1862 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI).

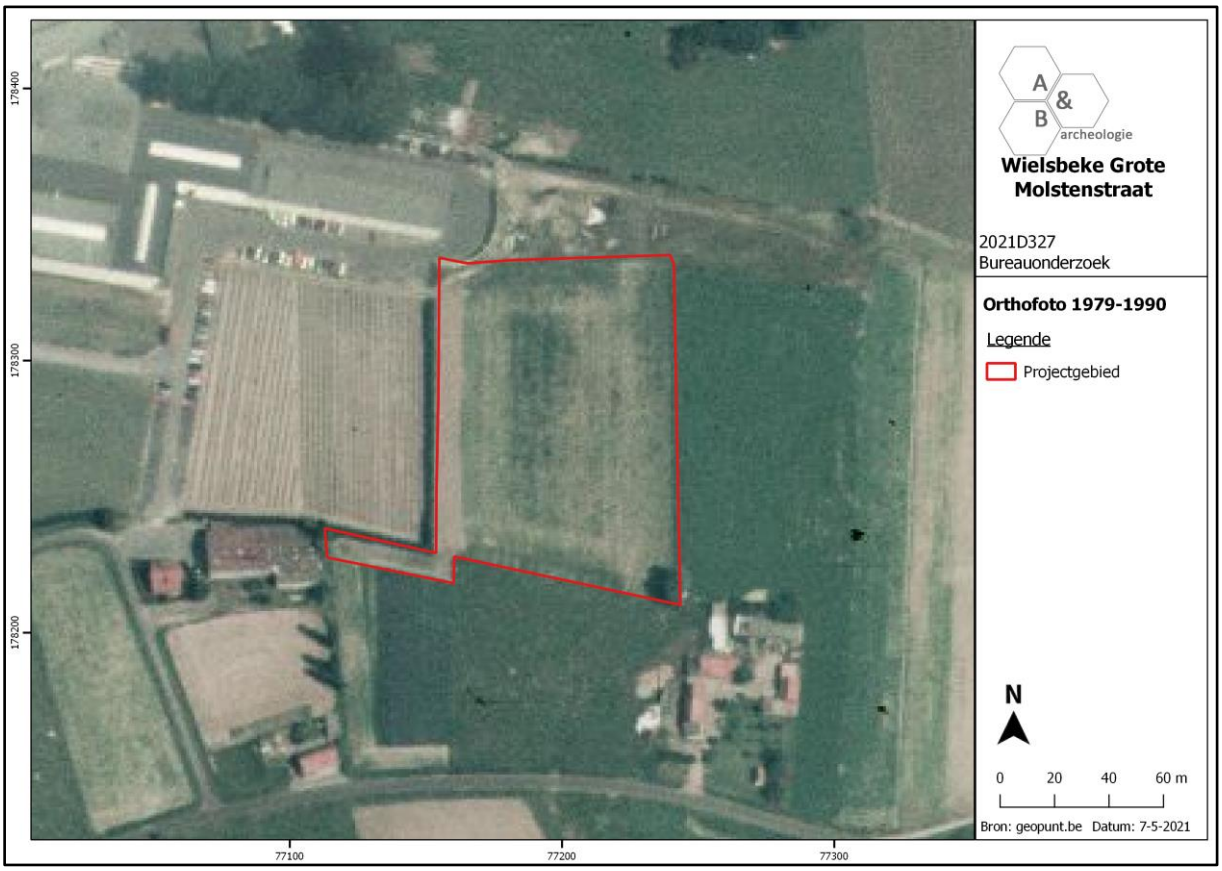
Figuur 23 Uitsnede uit de topografische kaart van 1883 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI).

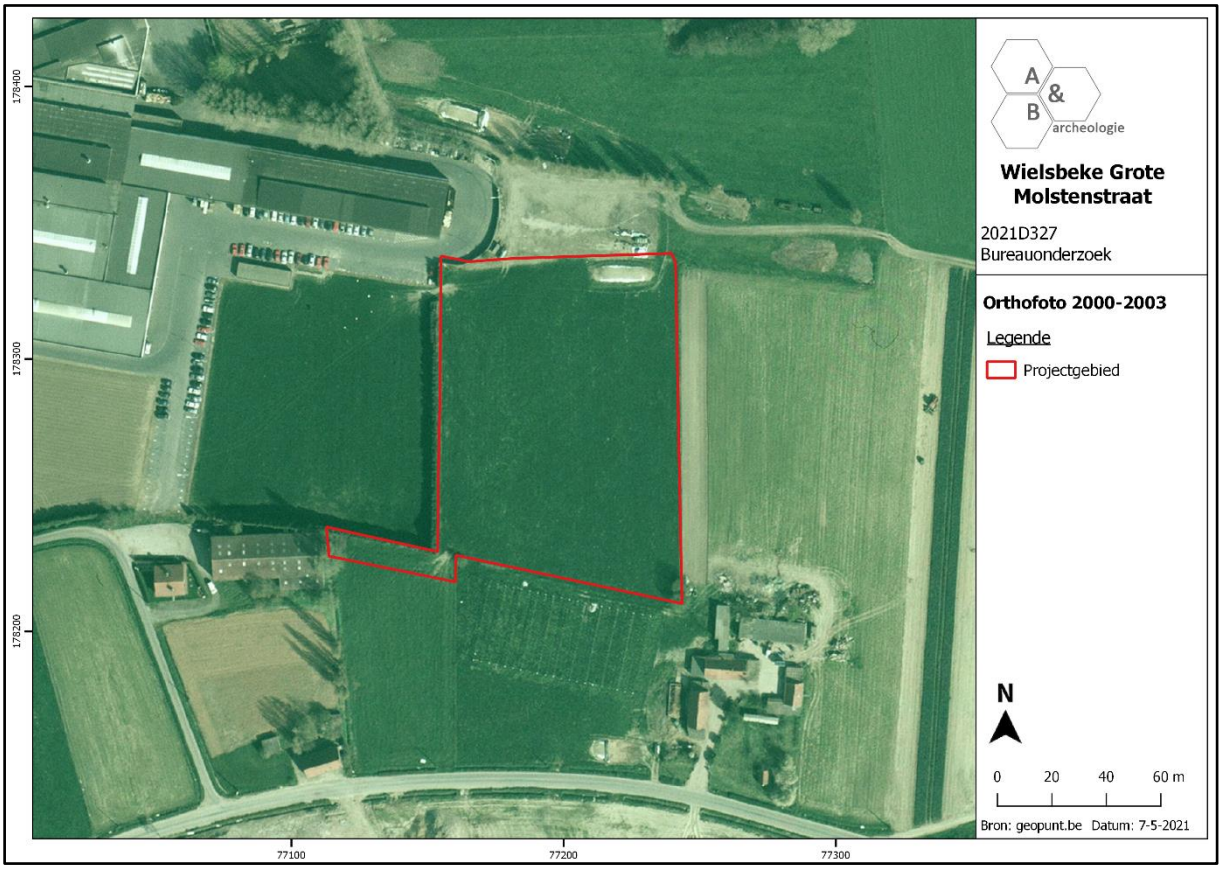
Figuur 24 Uitsnede uit de topografische kaart van 1910-1947 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 25 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

Figuur 26 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

Figuur 27 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).

2.5. Archeologische situering

Op archeologisch vlak worden in de ruimere omgeving van het plangebied enkele sites aangegeven die wijzen op bewoning in de streek sinds de steentijden, doorheen de ijzertijd, de Romeinse periode en de middeleeuwen tot op heden. Meteen ten zuidwesten van het plangebied werd bovendien reeds een proefsleuvenonderzoek (CAI ID 224210)[10] uitgevoerd. Hierbij kwamen geen relevante grondsporen aan het licht. Wel werden enkele losse vondsten ingezameld die wijzen op een Duitse geschutsopstelling uit de Eerste Wereldoorlog. De overige gekende sites worden hieronder per periode besproken.

2.5.1. Steentijden

Tijdens een vooronderzoek met ingreep in de bodem ter hoogte van de Ridder de Ghellinckstraat 9 te Wielsbeke (CAI ID 222434)[11] werden enkele silexartefacten, waaronder een (micro)kling, een zwaar verbrand schrabberfragment, een afslag en een kernfragment teruggevonden. De vondsten dateren mogelijk uit het mesolithicum. Op deze site werd eveneens een kringgreppel geattesteerd met in het centrum een mogelijke grafkuil. Typologisch dateert de structuur vanaf het laat-neolithicum tot in de ijzertijd. Enkele brandrestengraven dateren vermoedelijk uit de ijzertijd of Romeinse periode. Tot slot werd ook een mogelijke vierpostenspieker en enkele greppels met onbepaalde datering aangesneden.

2.5.2. Metaaltijden

Aan de Guido Gezellestraat te Wielsbeke (CAI ID 77049)[12] werd tijdens een terreinonderzoek in 2005 een houtskoolrijke kuil aangetroffen die mogelijk uit de late ijzertijd of vroeg-Romeinse periode dateert. Daarnaast wordt ook de vondst van enkele dakpannen gemeld. Het is echter niet duidelijk of de dakpannen al dan niet in de kuil werden gevonden.

2.5.3. Romeinse periode

Het vooronderzoek aan de Ridder de Ghellinckstraat 9 (cf. supra; CAI ID 226978)[13], gelegen op ca. 1km ten oosten van het plangebied, leverde eveneens een concentratie aan Romeinse grondsporen op. Het gaat om twee kuilen, zeven paalkuilen, een waterkuil en om verschillende greppels en grachten. Mogelijk moeten enkele sporen eerder in de metaaltijden gedateerd worden.

Aan de Splenterbeekstraat te Wielsbeke (CAI ID 220626)[14] werden tijdens opgravingen in 2005 diverse Romeinse brandrestengraven aangetroffen, alsook bewoningssporen uit deze periode. Verder werd

[10] Acke, Bracke, Van Quaethem 2018; Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Grote Molstenstraat*.

[11] Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Ridder de Ghellinckstraat*.

[12] Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Guido Gezellestraat I*.

[13] Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Wielsbeke Ridder De Ghellinckstraat 9*.

[14] Hoorne 2006; Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Splenterbeekstraat*.

ook een hoofdgebouw en waterput uit de volle middeleeuwen onderzocht. Mogelijk werd ook een tweeschepig hoofdgebouw uit de vroege middeleeuwen aangesneden. Tot slot werden enkele silexartefacten teruggevonden in een secundaire positie.

Op ca. 1,9km ten westnoordwesten van het plangebied werden aan het bedrijventerrein "Spookkasteel" (CAI ID 150753)[15] paalsporen teruggevonden uit de Romeinse periode. De paalsporen maken mogelijk deel uit van een gebouwplattegrond. Verder werd ook een gracht aangesneden die vermoedelijk deel vormt van de nederzetting of het erf. Een viertal brandrestengraven dateren eveneens uit de Romeinse periode. Op de site werden naast Romeinse sporen eveneens enkele (laat)middeleeuwse sporen aangetroffen. Het betreft enkele grachten waarin 15de-16de-eeuws vondstmateriaal werd teruggevonden. Deze kunnen mogelijk als voormalige begrenzing van het neerhof van het zogenaamde "Spookkasteel" geïnterpreteerd worden. Enkele van de grachten gaan vermoedelijk terug tot in de 13de eeuw. Verder werden ook enkele paalkuilen, mogelijk te herleiden tot een structuur, en een kuil met ambachtelijke functie uit de late middeleeuwen of nieuwe tijd teruggevonden. Enkele vondsten gaan terug tot de volle middeleeuwen. Tot slot werd ook een vuursteenkern, vermoedelijk te dateren in het midden-paleolithicum, aangetroffen.

Aan de Breestraat 5 te Wielsbeke (CAI ID 224287)[16], gelegen op ca. 2,2km ten noordoosten van het plangebied, werd in 2018 een rechthoekige houtskoolmeiler uit de Romeinse periode aangesneden. Verder werden ook enkele greppelsegmenten aangetroffen die overeenkomen met de perceelsgreppels die worden aangegeven op de 19de-eeuwse Atlas der Buurtwegen en Kaart van Popp.

2.5.4. Middeleeuwen

Archeologische opgravingen aan de Splenterbeekstraat te Wielsbeke in 2018 (CAI ID 980020)[17] brachten naast enkele losse vondsten uit de steentijden voornamelijk grondsporen uit de vroege middeleeuwen aan het licht. Deze maken deel uit van een woonerf, opgebouwd uit erfgreppels, drie gebouwplattegronden, twee waterputten en enkele kuilen. Oversnijdingen in de erfgreppels laten toe een fasering voorop te stellen binnen het erf. In het noordwesten van de opgravingszone werd verder een kuil uit de late middeleeuwen aangetroffen en iets verderop kwam een bomkrater uit de Eerste of Tweede Wereldoorlog aan het licht.

Ter hoogte van CAI locatie 207079[18], op ca. 1,4km ten noorden van het plangebied, werden bij een proefsleuvenonderzoek enkele kuilen en paalsporen aangetroffen die op basis van het vondstmateriaal in de volle middeleeuwen gedateerd kunnen worden. De sporen bevinden zich in alluviale afzettingen en situeren zich wellicht aan de rand van een bewoningsareaal dat zich buiten de grenzen van het plangebied verder uitstrekt.

[15] Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Bedrijventerrein "Spookkasteel"*.

[16] Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Breestraat 5*.

[17] Acke et al. 2019a; Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Wielsbeke Splenterbeekstraat*.

[18] Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Oostrozebeke-Ettingen*.

Het zogenaamde 'Goed te Priems' (CAI ID 155033)[19] bevindt zich op ca. 1,3km ten noordwesten van het plangebied. Het betreft een laatmiddeleeuwse herenhoeve die wordt omgeven door een gracht, die zowel rond het woonhuis als het neerhof loopt. Het woonhuis gaat terug tot in de 13de eeuw. De site werd archeologisch onderzocht in 1982. Hierbij werden op een opgehoogde woonheuvel fragmenten bouwmateriaal, waaronder zogenaamde 'moefen', teruggevonden waarvan het formaat wijst op een datering in de 2de helft van de 13de eeuw. Ook het overige vondstmateriaal dateert vanaf de 13de eeuw en het begin van de 14de eeuw tot op heden. Het woonhuis werd in minstens vier opeenvolgende fases uitgebreid. In 1983 werd ten zuiden van het woonhuis en binnen de met walgracht omgeven heuvel een fundering in Doornikse kalksteen aangesneden die mogelijk deel uitmaakt van een oudere kern, die aan het einde van de 13de eeuw aan de nieuwe behoeften zou zijn aangepast. Ook de walgracht werd archeologisch onderzocht. Hierbij kwamen aan de oostelijke zijde resten van houten paalwerk aan het licht die de woonheuvel en de gracht van elkaar scheidden. In de vulling konden verschillende fases worden onderscheiden.

2.5.5. Nieuwe en nieuwste tijd

Ter hoogte van CAI locatie 224179[20] werden tijdens een proefsleuvenonderzoek louter recente sporen, opgevuld met bouwpuin, alsook enkele recente drainages aangesneden.

Ook in de Wielsbekestraat te Oostrozebeke (CAI ID 980306)[21] werden tijdens een proefputtenonderzoek louter ophogingslagen met verspreid skeletmateriaal, bouwpuin en aardewerk uit de 19de eeuw aangetroffen. Er werd één menselijke begraving in anatomisch verband aangesneden. Het betrof een kind van 3 à 4 jaar.

2.5.6. Onbepaalde datering

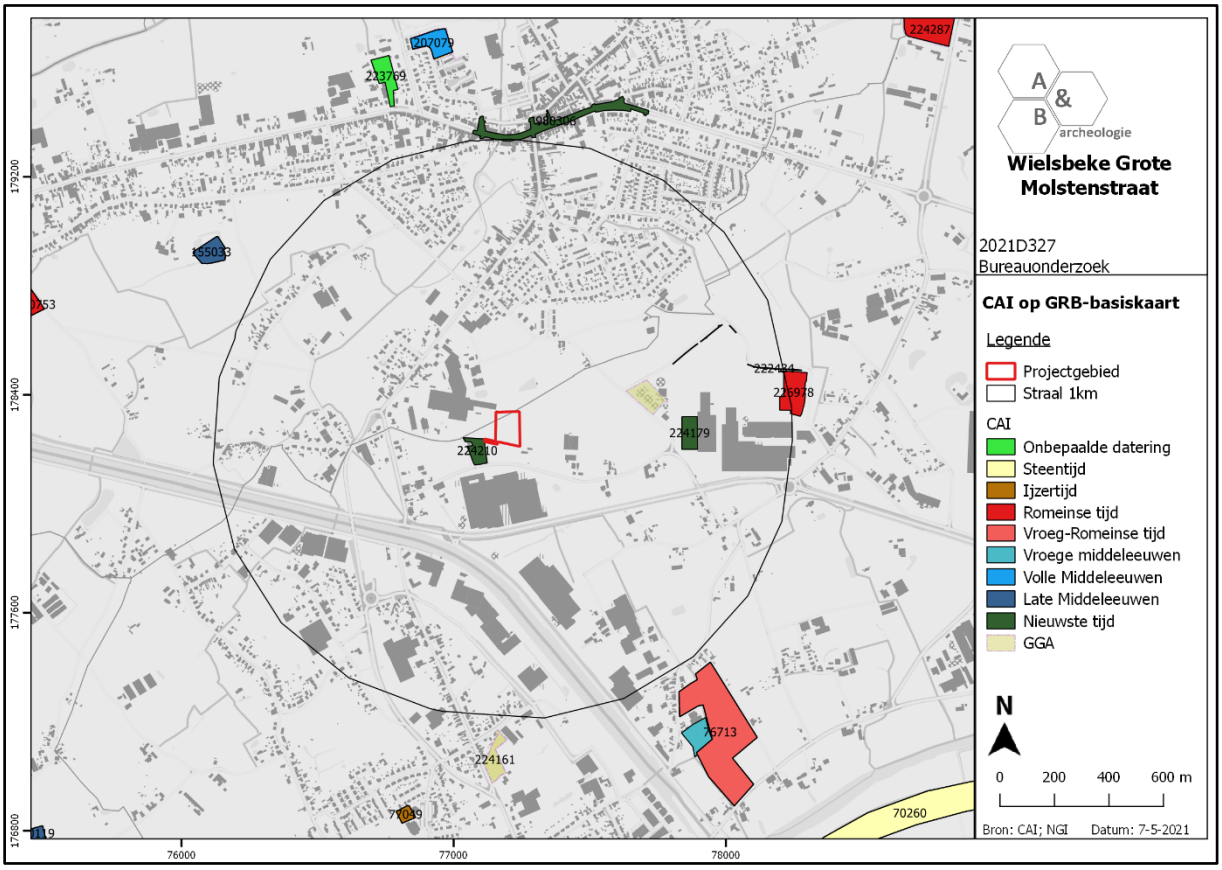
Aan de Hoogstraat te Oostrozebeke (CAI ID 223769)[22] werd in 2019 een vooronderzoek met ingreep in de bodem uitgevoerd. Het onderzoek bracht enkele greppelsegmenten aan het licht die wegens het ontbreken van vondstmateriaal niet precies gedateerd konden worden. Vermoedelijk kennen de sporen echter een (sub)recente datering. Daarnaast werd ook een vage paalkuil herkend. Ook dit spoor bevatte geen vondstmateriaal, waardoor de datering onzeker blijft.

[19] Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Het Goed te Priems*.

[20] Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Ridder De Ghellinckstraat*.

[21] Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Oostrozebeke centrum*.

[22] Acke et al. 2019b; Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Hoogstraat 80*.

Figuur 28 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be en CAI).

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van het bureauonderzoek kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Het plangebied situeert zich tot aan het einde van de 20ste eeuw in een grotendeels landelijk gebied tussen de kernen van Oostrozebeke in het noorden en Wielsbeke in het oosten. De oudste betrouwbare kaart die voor het plangebied kan worden geraadpleegd betreft de Ferrariskaart uit ca. 1777. Het terrein situeert zich op deze kaart in landbouwgebied en wordt omgeven door enkele verspreide hoeves langsheen de toenmalige straten. Het terrein zelf is onbebouwd. De 19de-eeuwse kaarten geven een gelijkaardige situatie weer. Tegen deze periode werd echter de huidige Grote Molstenstraat aangelegd ten zuiden van het plangebied. Langsheen deze straat zijn eveneens enkele gebouwen aanwezig. Tegen 1862 wordt een spoorweg aangelegd meteen ten noorden van het plangebied. Het spoorverkeer tussen Ingelmunster en Anzegem werd opnieuw stopgezet in 1934. Het terrein zelf blijft doorheen de 19de en 20ste eeuw onbebouwd. Op de topografische kaart van 1883 wordt voor het eerst het kanaal Roeselare-Leie, dat werd gegraven tussen 1862 en 1872, aangegeven ten zuiden van het plangebied. Sinds het einde van de 20ste eeuw en het begin van de 21ste eeuw neemt de bebouwing in de directe omgeving van het plangebied sterk toe. Het terrein wordt in het noorden, zuiden en westen omgeven door residentiële en industriële bebouwing. In het oosten bleven nog meerdere landbouwgronden behouden. Afgaande op de cartografische en luchtfotografische bronnen kan aldus gesteld worden dat het plangebied geen grootschalige verstoringen onderging gedurende de laatste eeuwen.

- Het plangebied behoort landschappelijk tot de zandleemstreek en situeert zich binnen lagere gronden quasi centraal tussen de valleien van de Leie in het zuiden en de Mandel in het noorden. Binnen het grondgebied van Wielsbeke en Oostrozebeke zijn verder enkele hoger gelegen uitlopers van het zandleming Hoogland van Hulste en het zandlemig plateau van Tielt aanwezig. Het plangebied zelf kent een eerder beperkt hoogteverschil, waarbij het noordelijke deel algemeen een ietwat lagere hoogteligging (ca. +15,1m TAW) kent ten opzichte van het zuidelijke deel (ca. +15,7m TAW). Ook de zuidwestelijke toegang kent een lagere hoogteligging (ca. +14,9m TAW). Bodemkundig kunnen binnen de grenzen van het plangebied matig droge lichte zandleembodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont, waarbij zand voorkomt op geringe diepte (<75cm) en matig natte lichte zandleembodems zonder profielontwikkeling of met onbepaalde profielontwikkeling verwacht worden. Het proefsleuvenonderzoek op het terrein meteen ten zuidwesten van het plangebied toonde aan dat plaatselijk een restant van een discontinue en verbrokkelde B-horizont aanwezig was.

- Op archeologisch vlak worden in de ruimere omgeving van het plangebied enkele sites aangegeven die wijzen op bewoning in de streek sinds de steentijden, doorheen de ijzertijd, de Romeinse periode en de middeleeuwen tot op heden. Meteen ten zuidwesten van het plangebied werd bovendien reeds een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij kwamen geen relevante grondsporen aan het licht. Wel werden enkele losse vondsten ingezameld die wijzen op een Duitse geschutsopstelling uit de Eerste Wereldoorlog.

- Het archeologisch kader geeft aan dat het plangebied een verhoogde archeologische verwachting kent voor sites met grondsporen, die door het ontbreken van grootschalige bodemingrepen in het verleden een goede bewaring kunnen hebben. De kans op de aanwezigheid van *in situ* bewaarde steentijd artefactensites wordt echter zeer gering ingeschat, rekening houdende met de bodemkundige gegevens van het terrein en de aardkundige resultaten van het onderzoek meteen ten zuidwesten van het plangebied. Wel kunnen steentijdartefacten aangetroffen worden in een secundaire context.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

In eerste instantie zal het teelaardepakket over het gehele terrein worden afgegraven. Vervolgens zal een nieuwe een nieuwe opslagruimte (ca. 1728m²) worden geconstrueerd langsheen de westelijke zijde van het terrein. Ten zuiden ervan wordt een nieuw kantoorgebouw (ca. 310m²) gebouwd. Beide gebouwen worden gefundeerd met puntlasten. Rondom het kantoorgebouw wordt een groenzone aangeplant. In het oostelijke deel van het terrein wordt ruimte voor de stockage van materialen voorzien. Verder wordt een koer en interne wegenis aangelegd in beton, steenslag en waterdoorlatende verharding. Rondom het terrein wordt een groenzone aangelegd, waarbinnen in het zuidoostelijke en zuidwestelijke deel van het terrein parkeerplaatsen worden voorzien. Er gebeuren grootschalige grondwerken op het terrein: afgraving teelaarde, funderings- en bouwwerken, de aanleg van nutsleidingen- en voorzieningen, de aanleg van wegen en verhardingen, het opstapelen van zware materialen. Verder kan ook het werfverkeer een nefaste invloed uitoefenen op de bodem.

Op basis van het bureauonderzoek alleen kan de aan- of afwezigheid van archeologische sites echter niet aangetoond worden. De geplande werken kunnen een nefaste impact hebben op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren over de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van de regio, waarvan het archeologisch belang reeds werd aangetoond. Er dient aldus een verder vooronderzoek plaats te vinden, in uitgesteld traject omdat de gronden momenteel niet beschikbaar zijn voor onderzoek.

Bij de afweging voor een verder vooronderzoek worden alle gegevens van de bureaustudie geëvalueerd om zodoende een uitspraak te kunnen doen. In eerste instantie wordt gekeken naar de methodes met geen of beperkte impact in de bodem. Deze onderzoeken vallen onder de noemer ‘verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem’ en omvatten een landschappelijk booronderzoek, een geofysisch onderzoek en/of veldkartering/metaaldetectie. Indien uit deze onderzoeken de afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd kan worden, dient overgegaan te worden tot een ‘vooronderzoek met ingreep in de bodem’, zoals een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek, een proefsleuvenonderzoek of een proefputtenonderzoek. Indien een archeologische site aanwezig is, dient men eerst te proberen deze *in situ* te behouden. Indien dit niet mogelijk is, is een verdere opgraving noodzakelijk.

3.3. Verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

- Landschappelijk bodemonderzoek

Dit type onderzoek heeft tot doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door middel van boringen of profielputten. Met deze methode kan met een minimale impact in de bodem toch heel wat informatie verkregen worden. De methode wordt binnen de archeologie aangewend om het bodemkundig potentieel na te gaan voor de aanwezigheid van goed bewaarde steentijdsites.

In dit geval is het niet noodzakelijk een landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren. De bodemkundige gegevens uit de bodemkaart en het proefsleuvenonderzoek meteen ten zuidwesten van het terrein geven geen verhoogd potentieel aan voor de bewaring van *in situ* steentijd artefactensites.

- Geofysisch onderzoek

Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Ook kent deze methode haar nut bij het opsporen van explosieven. Onder dit type onderzoek vallen verschillende opsporingstechnieken zoals magnetometrie, weerstandsmetingen, grondradar etc.

In dit geval is het niet zinvol deze onderzoeksmethode toe te passen. Ze kan aldus buiten beschouwing gelaten worden.

- Veldkartering en metaaldetectie

Bij een veldkartering of oppervlakteprospectie wordt een visuele inspectie gedaan van het terreinoppervlak voor de aanwezigheid van archeologisch vondstmateriaal, zoals aardewerk of silexartefacten. Metaaldetectie betreft het opsporen van metalen voorwerpen door middel van een metaaldetector. De toplaag wordt tot een diepte van ca. 20cm afgezocht door middel van parallelle looplijnen, met of zonder een bepaalde tussenafstand.

In dit geval is het niet zinvol deze onderzoeksmethode toe te passen. Ze kan aldus buiten beschouwing gelaten worden. Wel dient tijdens het proefsleuvenonderzoek (cf. infra) een metaaldetector ingezet te worden ter controle van de aangelegde sleuven en de grondhopen.

3.4. Verder vooronderzoek met ingreep in de bodem

- Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek hebben als doel om archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Via de boringen kunnen begraven niveaus teruggevonden

worden waarin zich bijvoorbeeld *in situ* steentijdartefacten kunnen bevinden. De boringen worden opgesteld volgens een bepaald grid met optimale spreiding.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet van toepassing.

- Proefputten in functie van steentijd artefactensites

Het doel van proefputten in functie van steentijd artefactensites is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van het terrein door een beperkt, maar statistisch representatief deel van het terrein op te graven.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet van toepassing.

- Proefsleuven en proefputten

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van het terrein door een beperkt, maar statistisch representatief deel van het terrein op te graven. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen.

Gezien de aard van de site, de geplande werken en het archeologisch verwachtingspatroon is een verder vooronderzoek door middel van proefsleuven noodzakelijk om eventuele archeologische sites met grondsporen op te sporen. Het sleuvenplan, de richtlijnen en onderzoeksvragen worden voorgesteld in het programma van maatregelen.

3.5. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Het plangebied situeert zich tot aan het einde van de 20ste eeuw in een grotendeels landelijk gebied tussen de kernen van Oostrozebeke in het noorden en Wielsbeke in het oosten. De oudste betrouwbare kaart die voor het plangebied kan worden geraadpleegd betreft de Ferrariskaart uit ca. 1777. Het terrein situeert zich op deze kaart in landbouwgebied en wordt omgeven door enkele verspreide hoeves langsheen de toenmalige straten. Het terrein zelf is onbebouwd. De 19de-eeuwse kaarten geven een gelijkaardige situatie weer. Tegen deze periode werd echter de huidige Grote Molstenstraat aangelegd ten zuiden van het plangebied. Langsheen deze straat zijn eveneens enkele gebouwen aanwezig. Tegen 1862 wordt een spoorweg aangelegd meteen ten noorden van het plangebied. Het spoorverkeer tussen Ingelmunster en Anzegem werd opnieuw stopgezet in 1934. Het terrein zelf blijft doorheen de 19de en 20ste eeuw onbebouwd. Op de topografische kaart van 1883 wordt voor het eerst het kanaal Roeselare-Leie, dat werd gegraven tussen 1862 en 1872, aangegeven ten zuiden van het plangebied. Sinds het einde van de 20ste eeuw en het begin van de 21ste eeuw neemt de bebouwing in de directe omgeving van het plangebied sterk toe. Het terrein wordt in het noorden, zuiden en westen omgeven door residentiële en industriële bebouwing. In het oosten bleven nog meerdere landbouwgronden behouden.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Afgaande op de cartografische en luchtfotografische bronnen kan gesteld worden dat het plangebied geen grootschalige verstoringen onderging gedurende de laatste eeuwen.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Deze vraag kan op basis van het bureauonderzoek niet beantwoord worden.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

In eerste instantie zal het teelaardepakket over het gehele terrein worden afgegraven. Vervolgens zal een nieuwe een nieuwe opslagruimte (ca. 1728m²) worden geconstrueerd langsheen de westelijke zijde van het terrein. Ten zuiden ervan wordt een nieuw kantoorgebouw (ca. 310m²) gebouwd. Beide gebouwen worden gefundeerd met puntlasten. Rondom het kantoorgebouw wordt een groenzone aangeplant. In het oostelijke deel van het terrein wordt ruimte voor de stockage van materialen voorzien. Verder wordt een koer en interne wegenis aangelegd in beton, steenslag en waterdoorlatende verharding. Rondom het terrein wordt een groenzone aangelegd, waarbinnen in het zuidoostelijke en zuidwestelijke deel van het terrein parkeerplaatsen worden voorzien. Er gebeuren grootschalige grondwerken op het terrein: afgraving teelaarde, funderings- en bouwwerken, de aanleg van nutsleidingen- en voorzieningen, de aanleg van wegen en verhardingen, het opstapelen van zware materialen. Verder kan ook het werfverkeer een nefaste invloed uitoefenen op de bodem.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan op basis van het bureauonderzoek alleen niet met 100% zekerheid vastgesteld worden. De kans op het aantreffen van archeologische sites met grondsporen is echter niet onbestaande.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Het verder vooronderzoek bestaat uit een proefsleuvenonderzoek, waarbij parallelle proefsleuven worden aangelegd binnen het terrein. De sleuven hebben tot doel om het archeologisch potentieel voor sites met grondsporen in kaart te brengen. Zijn er archeologische sporen aanwezig? Behoren deze tot één of meerdere periodes? Daarnaast is het ook belangrijk de verstoringsgraad in kaart te brengen. Zijn de sporen goed bewaard? Kunnen er verstoringszones worden afgebakend? Afsluitend dienen alle gegevens samen in beschouwing te worden genomen om een uitspraak te kunnen doen betreffende het archeologisch potentieel van het terrein. Hierbij wordt afgewogen of verder onderzoek in de vorm van een opgraving noodzakelijk is, over een deel van of over het gehele plangebied. Indien geen archeologisch grondsporen aangetroffen worden kan worden overgegaan tot een vrijgave van het terrein. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan de Grote Molstenstraat te Wielsbeke (provincie West-Vlaanderen), gelegen buiten woon- of recreatiegebied, waarbij de oppervlakte van de bodemingrepen groter is dan 5000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied, ca. 10.805m² groot, heeft algemeen een min of meer rechthoekige vorm en sluit via een uitstulping in het zuidwesten aan op een reeds bestaande wegenis die aftakt van de Stationsstraat/Nijverheidstraat. De Grote Molstenstraat bevindt zich ten zuiden van het terrein. Het plangebied bevindt zich grotendeels op het grondgebied van de gemeente Wielsbeke. De noordwestelijke hoek valt echter binnen de buurgemeente Oostrozebeke. Het plangebied is momenteel onbebouwd en in gebruik als akkerland. In de directe omgeving komen zowel landbouwgronden als bebouwde zones (bedrijventerreinen en residentiële wijken) voor. De industriële activiteit situeert zich voornamelijk rondom het kanaal Roeselare-Leie, dat op ca. 500m ten zuiden van het plangebied stroomt, en langsheen de N382.

Het plangebied situeert zich tot aan het einde van de 20ste eeuw in een grotendeels landelijk gebied tussen de kernen van Oostrozebeke in het noorden en Wielsbeke in het oosten. De oudste betrouwbare kaart die voor het plangebied kan worden geraadpleegd betreft de Ferrariskaart uit ca. 1777. Het terrein situeert zich op deze kaart in landbouwgebied en wordt omgeven door enkele verspreide hoeves langsheen de toenmalige straten. Het terrein zelf is onbebouwd. De 19de-eeuwse kaarten geven een gelijkaardige situatie weer. Tegen deze periode werd echter de huidige Grote Molstenstraat aangelegd ten zuiden van het plangebied. Langsheen deze straat zijn eveneens enkele gebouwen aanwezig. Tegen 1862 wordt een spoorweg aangelegd meteen ten noorden van het plangebied. Het spoorverkeer tussen Ingelmunster en Anzegem werd opnieuw stopgezet in 1934. Het terrein zelf blijft doorheen de 19de en 20ste eeuw onbebouwd. Op de topografische kaart van 1883 wordt voor het eerst het kanaal Roeselare-Leie, dat werd gegraven tussen 1862 en 1872, aangegeven ten zuiden van het plangebied. Sinds het einde van de 20ste eeuw en het begin van de 21ste eeuw neemt de bebouwing in de directe omgeving van het plangebied sterk toe. Het terrein wordt in het noorden, zuiden en westen omgeven door residentiële en industriële bebouwing. In het oosten bleven nog meerdere landbouwgronden behouden. Afgaande op de cartografische en luchtfotografische bronnen kan aldus gesteld worden dat het plangebied geen grootschalige verstoringen onderging gedurende de laatste eeuwen.

Het plangebied behoort landschappelijk tot de zandleemstreek en situeert zich binnen lagere gronden quasi centraal tussen de valleien van de Leie in het zuiden en de Mandel in het noorden. Binnen het grondgebied van Wielsbeke en Oostrozebeke zijn verder enkele hoger gelegen uitlopers van het zandleming Hoogland van Hulste en het zandlemig plateau van Tielt aanwezig. Het plangebied zelf kent een eerder beperkt hoogteverschil, waarbij het noordelijke deel algemeen een ietwat lagere hoogteligging (ca. +15,1m TAW) kent ten opzichte van het zuidelijke deel (ca. +15,7m TAW). Ook de zuidwestelijke toegang kent een lagere hoogteligging (ca. +14,9m TAW). Bodemkundig kunnen binnen de grenzen van het plangebied matig droge lichte zandleembodems met sterk gevlekte, verbrokkelde

textuur B-horizont, waarbij zand voorkomt op geringe diepte (<75cm) en matig natte lichte zandleembodems zonder profielontwikkeling of met onbepaalde profielontwikkeling verwacht worden. Het proefsleuvenonderzoek op het terrein meteen ten zuidwesten van het plangebied toonde aan dat plaatselijk een restant van een discontinue en verbrokkelde B-horizont aanwezig was.

Op archeologisch vlak worden in de ruimere omgeving van het plangebied enkele sites aangegeven die wijzen op bewoning in de streek sinds de steentijden, doorheen de ijzertijd, de Romeinse periode en de middeleeuwen tot op heden. Meteen ten zuidwesten van het plangebied werd bovendien reeds een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij kwamen geen relevante grondsporen aan het licht. Wel werden enkele losse vondsten ingezameld die wijzen op een Duitse geschutsopstelling uit de Eerste Wereldoorlog.

Het archeologisch kader geeft aan dat het plangebied een verhoogde archeologische verwachting kent voor sites met grondsporen, die door het ontbreken van grootschalige bodemingrepen in het verleden een goede bewaring kunnen hebben. De kans op de aanwezigheid van *in situ* bewaarde steentijd artefactensites wordt echter zeer gering ingeschat, rekening houdende met de bodemkundige gegevens van het terrein en de aardkundige resultaten van het onderzoek meteen ten zuidwesten van het plangebied. Wel kunnen steentijdartefacten aangetroffen worden in een secundaire context.

In eerste instantie zal het teelaardepakket over het gehele terrein worden afgegraven. Vervolgens zal een nieuwe een nieuwe opslagruimte (ca. 1728m²) worden geconstrueerd langsheen de westelijke zijde van het terrein. Ten zuiden ervan wordt een nieuw kantoorgebouw (ca. 310m²) gebouwd. Beide gebouwen worden gefundeerd met puntlasten. Rondom het kantoorgebouw wordt een groenzone aangeplant. In het oostelijke deel van het terrein wordt ruimte voor de stockage van materialen voorzien. Verder wordt een koer en interne wegenis aangelegd in beton, steenslag en waterdoorlatende verharding. Rondom het terrein wordt een groenzone aangelegd, waarbinnen in het zuidoostelijke en zuidwestelijke deel van het terrein parkeerplaatsen worden voorzien. Er gebeuren grootschalige grondwerken op het terrein: afgraving teelaarde, funderings- en bouwwerken, de aanleg van nutsleidingen- en voorzieningen, de aanleg van wegen en verhardingen, het opstapelen van zware materialen. Verder kan ook het werfverkeer een nefaste invloed uitoefenen op de bodem.

Op basis van het bureauonderzoek alleen kan de aan- of afwezigheid van archeologische sites echter niet aangetoond worden. De geplande werken kunnen een nefaste impact hebben op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren over de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van de regio, waarvan het archeologisch belang reeds werd aangetoond. Er dient aldus een verder vooronderzoek plaats te vinden, in uitgesteld traject omdat de gronden momenteel niet beschikbaar zijn voor onderzoek.

Het verder vooronderzoek bestaat uit een proefsleuvenonderzoek. De modaliteiten van dit onderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

5. Bibliografie

- Acke B., Bracke M., 2018a. *Archeologienota Wielsbeke Grote Molstenstraat. Programma van Maatregelen*, Zelzate: Acke & Bracke BVBA.
- Acke B., Bracke M., 2018b, *Nota Wielsbeke Grote Molstenstraat. Verslag van Resultaten*, Moerbeke-Waas: Acke & Bracke bvba.
- Acke B., Bracke M., 2018c. *Nota Wielsbeke Grote Molstenstraat. Programma van Maatregelen*, Moerbeke-Waas: Acke & Bracke bvba.
- Acke B., Bracke M., Fonteyn P., Wyns G., 2019a. *Eindverslag Wielsbeke Splenterbeekstraat. Verslag van Resultaten*, Moerbeke-Waas: Acke & Bracke bvba.
- Acke B., Bracke M., Hagen J., Fonteyn P., 2019b. *Nota Oostrozebeke Hoogstraat. Verslag van Resultaten*, Moerbeke-Waas: Acke & Bracke bvba.
- Acke B., Bracke M., Van Quaethem K., 2018. *Archeologienota Wielsbeke Grote Molstenstraat. Verslag van Resultaten*, Zelzate: Acke & Bracke BVBA.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Bedrijventerrein "Spookkasteel"*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/150753.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Breestraat 5*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/224287.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Grote Molstenstraat*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/224210.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Guido Gezellestraat I*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/77049.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Het Goed te Priems*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/155033.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Hoogstraat 80*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/223769.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Oostrozebeke centrum*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/980306.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Oostrozebeke*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14713.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Oostrozebeke-Ettingen*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/207079.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Ridder de Ghellinckstraat*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/222434.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Ridder de Ghellinckstraat*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/224179.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Splenterbeekstraat*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/220626.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Wielsbeke Ridder de Ghellinckstraat 9*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/226978.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Wielsbeke Splenterbeekstraat*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/980020.

- Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Wielsbeke*, geraadpleegd op 7 mei 2021 op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14757.
- HOORNE J., 2006, Archeologisch onderzoek langs de Vaartstraat te Wielsbeke, *Leiesprokkels Jaarboek 2005-2006*, 50-87.
- http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/
- http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/
- http://www.geopunt.be/kaart
- http://www.ngi.be/topomapviewer/
- https://cai.onroerenderfgoed.be/
- https://inventaris.onroerenderfgoed.be
- https://www.google.com/maps/

6. Bijlages

- Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2020 (bron: geopunt.be). 8
Figuur 2 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer). 9
Figuur 3 Geplande werken geprojecteerd op het kadasterplan (bron: geopunt.be en initiatiefnemer). 10
Figuur 4 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI). 12
Figuur 5 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI). 12
Figuur 6 Zicht op het kadasterplan ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be). 13
Figuur 7 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). ..13
Figuur 8 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be). 14
Figuur 9 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be). 15
Figuur 10 Zicht op de potentiële bodemerosiekaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be). 15
Figuur 11 Zicht op de bodemkaart ter hoogte van het plangebied (bron: DOV). 17
Figuur 12 Zicht op profiel 2 uit het proefsleuvenonderzoek net ten zuidwesten van het plangebied (bron: Acke, Bracke, Van Quaethem 2018, 15, fig. 15). 17
Figuur 13 Zicht op profiel 4 uit het proefsleuvenonderzoek net ten zuidwesten van het plangebied (bron: Acke, Bracke, Van Quaethem 2018, 16, fig. 17). 18
Figuur 14 Zicht op profiel 5 uit het proefsleuvenonderzoek net ten zuidwesten van het plangebied (bron: Acke, Bracke, Van Quaethem 2018, 17, fig. 18). 18
Figuur 15 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be). 19
Figuur 16 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be). 20
Figuur 17 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (type 3) (bron: geopunt.be). 20
Figuur 18 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (geopunt.be). 24
Figuur 19 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). 25
Figuur 20 Uitsnede uit de Poppkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). 25
Figuur 21 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). 26
Figuur 22 Uitsnede uit de topografische kaart van 1862 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI). 26
Figuur 23 Uitsnede uit de topografische kaart van 1883 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI). 27
Figuur 24 Uitsnede uit de topografische kaart van 1910-1947 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI). 27
Figuur 25 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be). 28
Figuur 26 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be). 28
Figuur 27 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be). 29

Figuur 28 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be en CAI). 33